РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає:
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

# СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орґан Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 21-го липня 1917. Ч. 85. | VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, July 21, 1917. No. 85.

# ВЕЛИКІ ЗАВОРУШЕНЯ В ПЄТРОҐРАДІ.

## Рада міністрів радить над перенесенєм осідку правительства до Москви.

## Фінляндський Сойм ухвалив закон про самоуправу Фінляндії.

## НІМЕЦЬКО-АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА РОЗПОЧАЛИ ВЕЛИКИЙ ПРОТИНАСТУП В ГАЛИЧИНІ.

## Побіда Українців.

Міністер Терещенко і Церетелї підписали декларацію ще в суботу.

Пєтроґрад, 18. липня. — **Уступленє кадетських міністрів з російського кабінету слїдувало після заяви, що Терещенко і Церетелї удали ся на Україну і підписали умову, що українські урядники є відповідальні лише перед українським конґресом.**

**ДЕКЛЯРАЦІЮ ПІДПИСАЛИ ОБА МІНІСТРИ, ТЕРЕЩЕНКО І ЦЕРЕТЕЛЇ, ЩЕ В СУБОТУ В КИЄВІ**, порозумівяючи ся постійно при помочи телєґрафу з кабінетом у Пєтроґраді.

**Кадетські міністри обстоювали при тім, що міністри Терещенко і Церетелї були вислані лише на те, щоби провірити положенє на Україні, але не були уповажнені до підписуваня угоди в імени правительства.**

**В неділю оба міністри повернули з Києва до Пєтроґраду і в палаті кн. Львова відбула ся приватна нарада членів кабінету.**

**В понеділок рано розпочало ся урядове засіданє ради міністрів, на якім відчитано підписану вже Терещенком і Церетелїм декларацію в справі автономії України. Оба міністри зажадали також, щоби ся декларація була правительством сейчас проголошена.**

Засіданє стало дуже бурливе. **Кадетські міністри не хотіли на те згодити ся. Однак президент кабінету, кн. Львов, станув по стороні соціялїстів і радикалів, одобрюючи крок міністрів Терещенка і Церетелїя. Посім кадетські міністри опустили засіданє і внесли свою резиґнацію.**

—o—

**Фінляндський сойм ухвалив безпроволочно проголосити автономію Фінляндії.**

ГЕЛЬЗИНҐФОРС (Фінляндія), 19. липня. — **Фінляндський сойм, який 165 голосами проти 27 приймив був конечність безпроволочного голосованя над законом про самоуправу Фінляндії, ухвалив вповні сей закон 136 голосами проти 55.**

Сойм відкинув 104 голосами проти 27 поправку посла Куаляса, щоби закон про самоуправу Фінляндії дати російському провізоричному правительству до затвердженя.

## В АНҐЛІЇ:

**Великі зміни в анґлїйськім кабінеті міністрів.**

ЛОНДОН, 17. липня. — **В кабінеті міністрів зайшли великі зміни. Головною причиною сеї зміни є невдоволенє з дотеперішної оборонної акції супроти німецьких підводних лодок і справа Ірляндії.**

З кабінету уступили: міністер маринарки **Едвард Карсон**, міністер амуніції др. **Адизонс** і секретар Індій **А. Чемберлейн.**

На їх місце зістали покликані **Ерик К. Ґеддес, Вінстон С. Чорчіл і барон Монтаґю.**

**Анґлїйська преса проти покликаня до кабінету бувшого міністра Чорчіла.**

ЛОНДОН, 18. липня. — **Загально майже вся преса виступила проти покликаня до кабінету бувшого міністра маринарки, лорда Вінстона Чорчіла.** Часописи пишуть, що його поновне покликанє до кабінету є образою чувств анґлїйського народа.

Часопись „Морнінґ Пост" пише: „Ми вправді не маємо ще непотопаючих кораблїв, зате маємо непотопаючого політика. Ним є Вінстон Чорчіл, який помимо своїх величезних блудів в безмежній зарозумілости засідає знова в кабінеті".

—o—

**Небезпека зі сторони підводних лодок велика. — 1,600.000 тон місячно.**

ЛОНДОН, 18. липня. — **Через уступленє Едв. Карсона з уряду міністра маринарки вся увага загалу зістала звернена тепер на небезпеку, яка грозить аліянтам зі сторони підводних лодок.**

Анґлїйський нарід домагаєть ся дійсної правди і дійсних фактів. Президентови кабінету вдало ся недавно тому своєю промовою втихомирити на якийсь час публичну опінію, але звіти корабельних і фінансових кругів викликали новий переполох. Також показало ся, що надії, які покладав анґлїйський нарід з приводу виступленя Злучених Держав до війни, завели.

**Анґлїя надіяла ся від Злучених Держав винаходів, які позволили би на успішне поборюванє німецьких підводних лодок. Се був би одинокий вихід для відверненя грозячої аліянтам небезпеки.**

**Будова нових кораблїв, хоч би вона була ведена зі всею можливою енерґією, не є всилї зменьшити небезпеки підводних лодок. Втрати в кораблях, затоплених підводними лодками, виносять місячно около 1,600.000 тон, або иншими словами, три рази стільки, що можна за місяць кораблїв збудувати.**

—o—

**Военна нарада аліянтів в Парижи.**

ВАШІНҐТОН, 18. липня. — **З дипльоматичних кругів доносять, що ще в протягу сього місяця відбудеть ся в Парижи загальна военна нарада всїх аліянтів.**

**В нарадї візьмуть участь також делеґати Злучених Держав і Греції.**

Головними предметами нарад будуть правдоподібно отсї дві справи:

1. **Вишукане способів на ударемнене акції німецьких підводних лодок.** Аліянтам грозить велика небезпека зі сторони підводних лодок, бо Злучені Держави не є всилї доставити їм конечну скількість военних матеріялів і средств поживи.

2. **Полагоджене справи на Балканї.** Аліянти мають надію, що при помочи Греції зможуть очистити грецькі землї з неприятельських війск і відтак змусити Туреччину до заключеня окремого мира.

## Битва в Галичині.

—o—

**Сильний гарматний огонь в околиці Бережан і Галича.**

ПЄТРОҐРАД, 18. липня. — Російський рапорт звучить:

„На полудне від Галича неприятельські війска перевели сильний наступ на горбки на схід від села Новиці і їх здобули. Наші війска уступили над ріку Бережницю (правобічний доплив Лїмниці).

„В годину пізнїйше неприятель зробив знова напад від сторони Новиці, але наша піхота і кіннота перевели протинаступ і відбили втрачені становища.

**„В околиці Потутор (на полудне від Бережан) і Галича прийшло вчера до сильної перестрілки гармат".**

**Російські війска уступили за Лїмницю.**

БЕРЛІН, 18. липня. — Німецький ґенеральний штаб доносить:

„Военні операції в околиці Риґи, Двинска і Сморґоня були вчера значно сильнїйші.

„Сильний гарматний огонь було чути коло Бережан.

„На Підкарпатю баварські і хорватські полки здобули сильно укріплені становища російських війск на горбках на схід від Новиці.

**„Також і в инших місцях боевого фронту над Лїмницею неприятель був приневолений уступити назад за ріку.**

„В Румунії гарматний огонь в долинах ріки Серета і Путни стає щораз сильнїйший".

**Німецько-австрійські війска розпочали наступ в Галичині.**

БЕРЛІН, 19. липня. — Урядовий вечірний звіт німецького ґенерального штабу звучить:

**„Визвані наступом, який російські війска розпочали на приказ свого правительства, помимо мирових заяв, зарядили ми у східній Галичині протинаступ. Німецькі корпуси переломили на схід від Золочева становища російських війск на широкім фронті".**

Пополудневий звіт доносить:

„На полудне від Двинска і Сморґоня сильна перестрілка артилерії тривала вчера дальше.

**„На північний захід від Луцка і на фронті у східній Галичині перевели союзні війска по попереднім бомбардованю наступ. Богато російських жовнірів взято в полон.**

„На полудне від Днїстра російські війска робили зусиля відбити втрачені становища на полудне від Калуша. Всї їх напади відбито з тяжкими втратами для неприятеля.

„Між Карпатами і Чорним морем не зайшли жадні важнїйші зміни".

**В битві коло Новиці 228 полонених.**

ПЄТРОҐРАД, 19. липня. —Російський звіт звучить:

„Вислїдом нічного нападу було здобуте нашими війсками села Новиці (на полудне від Калуша). З огляду однак на великі втрати наші війска були приневолені уступити до східної частини села. Два напади неприятеля зістали відбиті.

„У вівторок підчас битви в околиці Новиці полонено 8 офіцирів і 220 жовнірів.

„На румуньскім фронті відбуваєть ся перестрілка патруль".

## В РОСІЇ.

**Великі заворушеня в Пєтроґраді.**

ПЄТРОҐРАД, 18. липня. — **Вчера прийшло на Невськім проспектї** (головна улиця в Пєтроґраді) **до поновної демонстрації. В нїй взяли участь зоружені моряки, жовніри, робітники і робітниці. Впали стріли.**

**Як дотеперішні звіти виказують, було 6 осіб убитих і 238 ранених.**

**Причина заворушень.**

Яко причину до сих заворушень подають отсе:

**Провідники максималїстів робили в понеділок стараня, щоби викликати серед петроґрадського ґарнїзону бунт з тої причини, що Керенський поступив собі проти деяких полків на фронтї дуже остро. Максималїстам не пощастило ся, однак всеж таки вдало ся їм позискати на свою сторону трохи жовнірів.**

**Хотїли зловити Керенського.**

**Як показуєть ся, максималїсти хотїли дістати Керенського у свої руки.** Ото підчас заворушень на Невськім проспектї шість зоружених автомобілїв впало на так звану варшавську зелїзничу стацію, щоби арештувати Керенського. **Однак Керенський якраз перед кількома хвилями відїхав був на боевий фронт.**

**Перша битва на Троїцькім мостї.**

**До першої битви між війском а зорудженими демонстрантами прийшло вчера на Троїцькім мостї.** Демонстранти почали стріляти на козаків, які мали при собі лише шаблї. Козаки були приневолені схоронити ся на Лїтний проспект, полишаючи на місци свої конї. **Кілька козаків і 12 коний вбито.**

Пізнїйше прийшло до бою недалеко Таврійської палати. Тут максималїсти мусїли уступити, полишаючи на місце бою 17 ранених.

**Більшість петроґрадських полків є по стороні правительства.** Полк машинових крісів, який стоїть в Стрільнїй, згодив ся дати правительству поміч.

**Битва з козаками.**

Найбільше осіб убито, коли московські війска „большевиків" почали стріляти на Невськім проспектї на незоружених козаків. Се викликало великий переполох. В сїй битві московські війска втратили 5 в убитих а 20 в ранених.

**Жадають помочи з Кронштаду.**

Максималїсти зажадали вчера з Кронштаду помочи Петропавловська кріпость находить ся в руках полку, який стоїть по стороні максималїстів. Покищо ґарнїзон Кронштаду відмовив ся від видачі оружа й амуніції.

**Від вибуху революції козацькі патрулї перший раз на улицях міста.**

**Перший раз від вибуху революції козацькі патрулї появили ся на улицях міста.** Тут і там можна побачити відділ козаків, готових до бою. До сїдел козацьких коний прикріплені машинові кріси.

**Арештоване міністра Чернова.**

**Максималїсти арештували вчера в думі міністра рільництва Чернова** якраз в хвилї, коли він перед будинком промовляв до товпи. Коли Чернова посаджено в автомобіль, щоби перевезти його до головної кватири максималїстів і держати його там яко закладника, **аґітатор Троцький пізнав Чернова і постарав ся о його освободженє.**

**За два днї около 500 убитих і ранених.**

ПЄТРОҐРАД, 19. липня. — **Число убитих і ранених підчас дводневних заворушень виносить около 500 осіб.**

**Кабінетова кріза ще не полагоджена.**

ПЄТРОҐРАД, 18. липня. — **Боротьба народів в Росії о самоуправу стала нинї після війни справою першої ваги. Ся боротьба є безпосередною причиною розкладу російського кабінету.**

Росія має нинї до дїла з многими стремлїнями за самоуправою, а передівсім на Україні і Фінляндії. Всї народи домагають ся самоуправи; вони не жадають цїлковитої незавпсимости.

**Кабінетова кріза викликала в Пєтроґраді великий переполох.** В понедїлок товпи народа через цїлу ніч заповнювали улиці. На поготівлє покликано найбільше війска від часу вибуху революції. О півночи патрулювали по місті автомобілї, зоружені в машинові кріси. Відділи війск переходили улицями там і назад, розганяючи зібрані товпи на Невськім проспектї.

**Радикальні елєменти домагають ся, щоби на місце уступивших кадетських міністрів покликати соціялїстів. Консервативні елєменти є сьому противні.**

**Осідок правительства хочуть перенести з Пєтроґраду до Москви.**

ПЄТРОҐРАД, 19. липня. — **На надзвичайнім засїданю ради міністрів взято під розвагу проєкт в справі перенесеня осїдку провізоричного правительства з Пєтроґраду до Москви.**

**На день 28. липня скликують знова всеросійський конґрес.**

ПЄТРОҐРАД, 19. липня. — **Ухвалено, щоби на день 28. липня скликати конґрес делєґатів всїх рад з цїлої Росії.**

Предметом нарад конґресу будуть отсї дві важні справи: **Склад кабінету міністрів і політика правительства на будуче.**

**Москва також осїдком Ради робітничих і салдатських делєґатів.**

**Міністер Церетелї і члени Ради робітничих і салдатських делєґатів заявили, що слїдуючі збори делєґатів робітників, салдатів і селян будуть скликані вже не до Пєтроґраду, але до Москви,** щоби „оминути перешкоди зі сторони невідповідальної частини петроґрадського ґарнїзону".

**Военний стан в Пєтроґраді.**

ПЄТРОҐРАД, 18. липня. — На вчерашнім надзвичайнім засїданю ради міністрів і ради робітничих і салдатських делєґатів **ухвалено проголосити в Пєтроґраді военний стан.**

**Розказ команданта Пєтроґраду.**

Військовий командант Пєтроґраду, ґен. Половцев, видав отсей денний розказ:

„Щоби освободити місто від зоружених ворохобників, взиваєть ся горожан без причини не виходити з домів і чужих людий до домів не впускати. Рівночасно видано зарядженє, щоби привернути в місті порядок".

**Заборонено уладжуванє всяких демонстрацій.**

ПЄТРОҐРАД, 18. липня. — Провізоричне правительство видало проклямацію отсього змісту:

**„З приводу, що дня 16. липня і в ночи з дня 16. на 17. липня прийшло до демонстрацій, в яких взяли участь також деякі військові відділи та доведено до проливу крови, всї демонстрації заборонюеть ся".**

(Продовжене на стороні 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

| SUBSCRIPTION: | ПЕРЕДПЛАТА: |
|---|---|
| In United States: | В Злучених Державах: |
| $2.50 per year | на рік $2.50 |
| $1.25 per 6 months | на пів року $1.25 |
| $1.00 per 4 months | на 4 місяці $1.00 |
| In Jersey City and to foreign countries: | В місті Jersey City і за границю: |
| $3.25 per year | на рік $3.25 |
| $1.75 per 6 months | на пів року $1.75 |
| $1.00 per 3 months | на 3 місяці $1.00 |
| Single copy 3 cents. | Поодиноке число 3 центи. |

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошення поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

# НА СВОБОДІ!

Нарештї добили ся!...

По довгих вікових, тяжких і повних невисказаних мук поневолення і горя днях, український нарід вступив у новий сьвіт житя, в нове царство духа, в нову епоху історії, в якій швидше підемо вперед. Ми на свободі, ми здобули давно вижидану нами волю, до якої зітхали міліони наших батьків, в надії на її осягнене черпали з неї силу до житєвої боротьби і клали свої буйні голови. Та не довело ся їм зазнати того щастя, за яке гинули вони по московських тюрмах, вистелювали своїми білими кістками сибірські простори, покидали родинне найдорозше житє... Ми перші доживаємо тої небувалої досі, а довго ожиданої українським народом хвилї, коли він засяде, як рівний з рівними, до спільного сьвітового стола і сьвіт признасть його за одного з гідних робітників свого культурного скарбу.

По довгій, понурій і темній ночи, коли то здавало ся, що померк усякий промінь сьвітла на Україні; коли то вороги співали нам „вічная память", а царські посіпаки, як з рога обильности, сипали рад репресій на всяку прояву самостійного українського духа; коли то цар у 260-лїтній боротьбі напружив був всї свої сили до здавлення, стертя з лиця землї многоміліонового українського народу; коли то видавало ся кацам, що вже дїйшли своєї цїли і спокійно можуть спати, бо совісно випололи на Україні „мазепинську крамолу"; коли то переслїдуваня сягали неможливих диких, переходячих людські поняття границь всього того, що носило на собі печать українського духа, — українська душа, скорчена, звязана, подоптана, висьміяна і проголошена мертвою, притаївши ся ждала тільки хвилї, коли зможе роздмухати ледви тлїючу іскру в живий, великий національний огонь. Хвиля та надійшла! Довго ждали ми на неї, довго кріпили ся надією її минмого скорого прибутя — і не завели ся!

На цїлім протягу нашої історичної дороги мов малесенькі, у великих відступах порозкидувані перестанки, маліють ся нам ті хвилини нашого минулого житя, в які ми зазнавали радости і щастя, жили свобідні, не неволені, словом: були самі собі панами. Таких хвилин в нас незвичайно мало, так, що приходить ся нам жалувати ся на нашу маму-долю, за її мачошину руку. Мабуть ніякий так великий нарід в сьвіті не пережив стільки злиднів, нещасть, поневолень, понижень; не був бездушним мячем полїтичних обставин; не витратив стільки сили в користь своїх ворогів-сусїдів, що український нарід. Брак свобідного житя червоною ниткою тягнеть ся крізь всю нашу історію. Чи могли-ж ми зноміж себе видати сьвітови таких ґенїїв, як Бакон, Бруно, Ґалїлєй, Нютон, Шекспір, Мільтон, Кант, Ґете і много, много инших, коли в ті часи наше житє вичерпувало ся безнастанними війнами з дикою татарвою на пограничу, або з самоволею польської шляхти, або з московською навалою, постановившою за всяку цїну знищити нас з лиця землї? Чи сьмів сьвіт домагати ся від нас невпинної культурної роботи для всесьвітних загально-людських ідеалів тоді, коли ми всю нашу національну енергію, всю нашу духову силу напружували в боротьбі за наше істнованє? Та мимо незчислимої затрати наших національних сил на безнастанні вій-ни з дикими кочовниками, Половцями, Татарами й иншими; мимо гіркого довголїтнього поневолення наших широких народних мас під польською і московською кормигою; мимо переживань десяків історичних хвилин, коли то цїла Україна являла ся видовищем кровавих, нечуваних розирав, а цїле її населенє, витовчене, випізане, забране в ясир, засуджене було на неминучу загибіль; мимо дворазової зради наших висших кляс: раз в користь Поляків, другий раз в користь Москалїв, так, що остав ся тільки простий бідний селянин, який не був тоді людиною, а робучою худобою; мимо позірної довголїтної смерти нашого народу без жадніських на зверх ознак якогось житя — мимо того всього ми зуміли мужно, геройчно і подиву гідно видержати всї ті нужди і нещастя нашого минулого житя і в хвилині сходячого сонця високо піднести кличі самостійного житя та добити ся повної свободи національного розвитку. Ба що більше! На нашій терпкій історичній мандрівцї ми жили духовим житєм, творили богату духову культуру, були учителями сусїдів — пізнїйших наших гнобителїв (Москалї), своїми духовими здібностями звертали увагу ширшого західного сьвіта, який дуже много міг від нас сподївати ся. Та, на жаль, історичні обставини приказали нам повнити иншу ролю, не меньше шляхотну, як і невдячну, а іменно, казали нам бути заборолом, хінським муром перед навалою східних, диких кочових орд. Як би не було української опори на сході і як би Україні не зуміли були повздержати походу дикої азійської татарви на заходну Европу, то ледви чи західна Европа пишалась би нині своїм духовим богатством і чванила ся своєю культурною висотою. Тільки Україні, заступаючи Татарам дорогу, зуміли вратувати західну Европу від дикої всеруйнуючої татарської руки. Історичні обставини, ґеоґрафічне положенє — ось ті чинники, які так нещасливо покермували нашим історичним ходом.

Однак слава Богу, що минуло се! В довговікових кровавих війнах і злиднях загартували ми свого духа, виказали нашу культурну здібність, яка, як би була поставлена в инші відносини, зовсїм не уступила би Французам, Нїмцям чи Анґлїйцям. Будучність се докаже. А покищо, одержавши волю, не думаймо, що ми вже осягнули свою мету, що наша робота скінчила ся. Нїколи! Коли як коли, а тепер, засукавши рукави, всї як один берім ся до народної роботи, щоби, закріпивши революційні здобутки, дальше повести культурну роботу вперед. В нас ще нічого нема, нічогісько не зроблено, бо в часах глухої реакції і поневоленя всьо лежало пустим облогом. Роботи в нас так богато, а робітників так мало, що не знати, від чого починати... Хотячи позатикати бодай важнїйші дїри національної будувлї, нашим робітникам приходить ся розпиратись по всїх галузях знаня, по всїх областях культурної роботи.

Царство тьми безповоротно минуло ся. Ми вступили у царство свободи і волї. Але не забуваймо, що се ще не управнює нас до бездїльности; противно — теперішнє житє жадає від нас горячої, кипучої народної працї. Тож на свободі і на воли спішім до щирої і завзятої працї для свого народу. Покажім дїлом, що ми є гїдні здобутої свободи та що потрафимо її використати для добра нашого народу і цїлого людства.

# З біжучої хвилї.

З приводу останних подій в Росії, а іменно з приводу проголошення деклярації про самостійну Україну і виступлення кадетських міністрів з кабінету, новий російський посол у Злучених Державах, Бахметєв, заявив, що сї події не є жадною несподіванкою і не стоять зовсїм на перешкодї важнїйшим справам, якими є наступ російської армії і реконструкция російської адміністраційної системи.

Кадетські міністри хотїли перед двома місяцями уступити з кабінету, ще тоді, коли вступив з кабінету міністер для заграничних справ, проф. Мілюков. Сей факт, що президент кабінету, кн. Львов, позістав надальше на своїм становищу, сьвідчить, що полїтика правительства є постійна, і вказує, що сила правительства, надана йому думою, не є зломана.

**Після гадки російського посла жадана Українців, аби їм безпроволочно признати независимість, є радше природною реакцією між людьми, які все старали ся виборотя свободу від старих реакційних сил, а які тепер ще не були всилї зрозуміти, що нова Росія приносить їм в дїйсности таку автономію, якої вони собі бажають.**

**В Росії треба надіяти ся дальших сепаратистичних змагань — каже посол Бахметєв — і то так довго, доки ріжні національности не будуть зібрані разом в сильній адміністрації.**

—o—

Хто читає американсько-московську пресу, той переконаєть ся, що вона, крім одної, заняла тесаме становище супроти української справи, якого до революції держало ся петроградське „Новое Время", або „Колоколъ" або ще инші. Нюйорські часописи „Русское Слово" і „Русскій Голос" (беремо „поступові") стали тепер у відношеню до української справи крайно чорносотенні.

Клївлендський „Робітник" наводить у вступній статї дві паралєлї: „вони" і „ми".

Вони — наші отцї духовні і сьвітські, проводирі посьвячені і поставлені, патріоти, бізнесмени, єпископи, офіцирі, редактори, управителі, кандидати, предсїдателї, покровителї, урядники, пани і підпанки.

Ми — соціялісти, пролетарі, пройдисьвіти, народні зрадники, міжнародні опришки, інтернаціоналісти, бунтарі, поганці, голота.

„Робітник" наводить повисшу паралєлю з жалем, що йому, соціялістичному орґанови, судилось опинити ся в товаристві народніх зрадників і голоти.

„Робітник" не може погодити ся з тим, що між соціялістами є чесні люди, але є також і голота. Як же назвати такого соціяліста, що в Букарештї робив переговори з нїмецьким аґентом Розелїюсом, аби дістати пару марок, а приїхав тут і називає себе „соціялїстом"? Чи се не є голота?...

Американські Литовції у меморіялї до російської воєнної комісії в Злучених Державах запитують, як стоїть литовська справа і яке становище заняло населене вільної Росії супроти довго-мрїяних литовських надій на независимість і зєднанє литовської держави.

В меморіялї Литовції домагають ся утвореня литовської армії в Росії, щоби мужі литовського народу мали нагоду причинити ся до поконаня „спільного ворога демократії і свободи народів".

# Вісти з України.

—o—

**Жадання українського конгресу селян у Києві.**

„Біржевия Відомости" з 25. мая пишуть:

Хвиля настроїв українського населення, яка сягала в своїх жаданях мало не до девятого (!) валу, постепенно починає спадати, про що можна судити з постанов послїдного київського українського зїзду. Зїзд видав приказ, силою котрого забороняють ся „самовільні загарбування землї аж до поріщення земельного питаня українським народним соймом"; аж до повного порішення справи до землї, для забезпечення селян будівельним лїсом, топливом, пасовисками, риболовлею — „установити справедливі арендні цїни, а також цїни на робучі руки".

На закінченє зїзд приняв слїдуючу резолюцію:

**„Ми звертаємо ся до працюючого селянства всїх воюючих держав, аби воно проявляло натиск на свої правительства, щоби сї відмовили ся від анексій і контрибуцій (відшкодовань), а покищо ми, селяни, заявляємо, що будемо вести війну доти, доки наші вороги не згодять ся на висше згадані услівя мира, щоби український нарід міг по заключеню мира жити повним національним житєм в цїлости, не розкиненим межи ріжними народами".**

**Основанє Ради українських селянських депутатів і її жадання.**

„Біржевия Відомости" з 25. мая пишуть:

Українська ґрупа, яка видїла ся в Раду українських селянських депутатів, принимає самостійну резолюцію про війну, котру вносить під осуд всеї ради селянських депутатів. **„Український нарід — заявила Рада українських депутатів — признає, що в теперішний час народи Росії приневолені вести тільки активну оборону війну, боронячи свою свободу.**

**Тимчасове правительство повинно стреміти до чим скоршого заключення мира без анексій і контрибуцій, на основі повного самовизначення народів.**

Для вияснення позицій наших союзників щодо питання війни і мира тимчасове правительство повинно сейчас ужити всїх можливих йому способів і спитати їх, чи годять ся вони заключити мир на висше вказаних услівях. **Рада українських селянських депутатів пропонує звернути ся до всього робучого народу союзних і ворожих держав із закликом вплинути на свої правительства відмовити ся від анексій і контрибуцій.**

**Хотячи раз на все покінчити з війнами, Українці признають необхідним, аби представителї українського народу взяли участь на мировім конгресї по закінченю теперішної війни. Приневолений продовжувати нинїшну війну, український нарід заявляє разом зі всїми народами Росії, що він буде тільки боронити завойовану революцією свободу.**

**В резолюції вказуєть ся дальше на конечність формованя з резервових частин українського війска.** Длятого, треба утворити спеціяльну українську мобілїзаційну комісію при ґенеральнім штабі.

На закінченє Українції задумують позвати ряд заходів для полекші матеріяльного положеня родин резервістів, ранених, інвалідів і т. д.

**Карність і дезертирство.**

Український фронтовий зїзд в Києві виявив своє відношенє до упадку карности в армії і до дезертирства в слїдуючій резолюції:

„Найкрасшим способом піддержаня порядочної дисциплїни, котра одначе тепер можлива в народній армії, а котра повинна опирати ся не на страху, а на довірю і взаїмнім розумінню жовнірів і офіцирів, а також на високім воєннім дусї, який у свою чергу можна підняти тільки вою великою обеднуючою ідеєю, а одною з таких ідей для Українців являєть ся ідея національного відродження, зїзд домагаєть ся безпроволочної орґанізації армії на національній основі. Разом з підняттєм дисциплїни щезне й дезертирство. Зїзд висловлює переконанє, що під своїми національними прапорами, під проводом своїх рідних по крови і по дусї офіцирів за свої народні ідеали українські жовнірі підуть у бій всї до одного. А хто не піде, то проти таких зрадників народу ми ужиємо всїх способів боротьби і дбаємо о те, щоби дезертирів в народній українській армії не буде".

Кромі тої принципіяльної резолюції в тім питаню принято такі практичні вказівки:

Рівночасно з тим, в ролї другорядних вказівок, ми вважаємо необхідним:

1) Щоби само село бороло ся з дезертирами і їх не укривало.

2) Щоби жовнірі з фронту писали відповідні домів листи.

3) Полкові ради а також військові зїзди повинні видавати відповідні відозви.

4) Потягати судово тих, хто скриває дезертирів.

(„Биржевыя Вѣдомости", з 2. червня).

**Керенський про національні війська.**

**Київ.** — Відвідини Керенським Києва мали характер великого триумфу. В привітах і оваціях взяли участь всї кляси населення, без ріжниці партій. В часї одного дня Керенський виголосив богато бесїд на теми, які найбільше непокоять Київ. Відвідавши засїданє „Української Ради", він висловив надію, що мудрий український нарід, разом з цїлим російським народом, найде нові форми співжитя, але здійснить їх тільки через установчі збори. А. Ф. Керенський заявив, що тепер неможливо перегрупувати війська після національностий, і повідомив, що творенє осібних естонських і чесько-словацьких полків перервано. Всї польські полки відсилаєть ся на фронт. В полуднево-західній і полудневій Росії польських війск не буде.

(„Новое Время", з 6. червня).

# ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовженє зі сторони 1-шої).

**Війска з фронту для усмиреня заворушень в Петрограді.**

ПЕТРОГРАД, 19. липня. — **В ночи прибули до Петрограду війска з боевого фронту, щоби в столиці привернути спокій. До Петрограду спроваджено також окремий відділ козаків.**

Міністри і члени Ради одержали з ріжних міст від ґарнізонів телеграми, що вони є готові кождої хвилї дати правительству поручну оружну поміч.

**Ворохобники плянували напад на Таврійську палату.**

ПЕТРОГРАД, 19. липня. — З приводу поголоски, що ворохобники мають намір зробити напад на Таврійську палату і арештувати міністрів Церетеля, Скобелева і Чернова, військові власти вислали для охорони палати дві гармати, які по дорозі стрінули ся з відділом машинових крісів, котрий станув по стороні ворохобників. Впали стріли і кілька коний убито.

Відділи піхоти, які були стаціоновані на Марсовім поли, остріли́ювали козаків.

**Надіють ся небавом в Петроградї рішаючої битви.**

ПЕТРОГРАД, 19. липня. — **Будинок ґенерального штабу і зимова палата є головними кватирами війск, які стоять по стороні правительства. Для їх охорони поставлено також гармати.**

**Пануе загальне переконане, що в короткім часї прийде до остаточної розправи між обома сторонами. Від її висліду буде залежати або цїлковитий лад і спокій або дальші заворушення і анархія.**

**Брусілов обжалоє Ленїна.**

ПЕТРОГРАД, 19. липня. — **Становище правительства зістало сильно скріплене через письмо ґен. Брусілова, головного команданта російських війск, в якім він стверджує, що аґітатор і провідник крайних соціялістів, Ленїн, є „військовим аґентом нїмецького ґенерального штабу".**

Яко доказ сього має служити зізнанє поручника Єрмоленка, який признав, що Ленїн вислав був його на боєвий фронт до шестої російської армії, щоби аґітувати за окремим миром з Нїмеччиною.

Задачею Ленїна було всїми можливими способами представити провізоричне правительство перед народом в як найгіршім сьвітлї. На сю цїль прислано йому гроші за посередництвом урядника нїмецького посольства в Стокгольмі. Головним нїмецьким аґентом в Росії має бути М. Козловський, котрий має до розпорядимости банкове конто, на якім є зложених 2 міліони рублїв.

**В Москві кипить також.**

МОСКВА, 18. липня. — Екзекутивний комітет місцевої Ради робітничих і салдатських депутатів ухвалив 442 голосами проти 242 заборону уладжуваня демонстрацій на улицях міста.

**Максималісти, які вели аґітацію за вічовою демонстрацією на улицях міста, внесли протест проти такої заборони і опустили засїданє.**

**Відгоміи заворушень в Києві.**

ПЕТРОГРАД, 19. липня. — **В Києві лучило ся лише кілька случаїв заворушень, які однак не мають жадного більшого значіння. Відділ жовнірів займив був арсенал, але другі війска обсадили сейчас всї публичні будинки, в цїли їх охорони. Опісля арештовано кількох провідників бунту і заведено цїлковитий спокій. Решта ворохобників утїкла.**

**Замах на житє американського посла.**

ЛОНДОН, 19. липня. — Як доносять з Гапаранди (Швеція), висаджено у воздух зелїзничний міст над рікою Іворкою, щоби в сей спосіб убити американського посла, Давида Р. Френсіса. Якраз туди мав він переїздити, повертаючи до Петрограду, але поїзд спізнив ся і замах в час удало ся викрити.

## В НІМЕЧЧИНІ:

**Новий нїмецький канцлер є за дальшою акцією підводних лодок.**

КОПЕНГАҐЕН, 19. липня. — **Др. Міхаеліс, новий нїмецький канцлер, у своїй програмовій промові, яку він виголосив в четвер пополудни на засїданю парляменту, заявив, що акція підводних лодок є зовсїм оправдана і причинить ся до скорочення війни.**

Свою промову розпочав канцлер сердечною згадкою і висказанєм признаня бувшому канцлерови, Бетманови Гольвеґови, якого працю історія належито оцїнить.

**Канцлер заявив, що війна була накинена Нїмеччині проти її волї через мобілїзацію Росії та що таксамо й до боротьби при помочи підводних лодок Нїмеччина була змушена через неправну блькоаду Анґлії в цїли її виголодження.**

Коли надія на те, що Америка на чолї невтральних держав положить конець неправности, якої допустила ся Анґлія, не здїйснила ся, і коли змагання Нїмеччини до мира остали без успіху, Нїмеччина ухвалила розпочати акцію при помочи підводних лодок.

**Підводні лодки, заявив канцлер, зробили дуже богато і далеко більше ніж можна було надіяти ся.**

„Іменований канцлером маю честь перший раз промовляти до достойної палати — говорив канцлер. — Великий тягар вложено на мої плечі і то в найтяжший час. Уповаючи на Бога і силу Нїмеччини, я приймив на себе обовязок і хочу всї свої сили посьвятити для справи. Прошу вас о щире співдїланє зі мною в такімсамім дусї, в якім ся палата працювала доси через весь час війни".

**Нїмецький канцлер запевняє Австро-Угорщину про недалеку побіду.**

АМСТЕРДАМ, 19. липня. — З нагоди обнятя уряду канцлера др. Міхаеліс вислав до гр. Черніна, міністра для заграничних справ, телєґраму, в якій заявляє про незвичайно дружні зносини, якими війна ще сильнїйше звязала обі союзні держави. **Канцлер запевняє, що Австро-Угорщина і Нїмеччина вийдуть побідно і що вїн забезпечить хоробрим народам щастє і сьвітлу будучність.**

**РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРҐАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦЇ!**

## ДО ВІДОМА ВСІМ ВІДДІЛАМ І ЧЛЕНАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

ОТСИМ ПОДАЄТЬ СЯ ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, ЩО

# XIV. ЗВИЧАЙНА ГОЛОВНА КОНВЕНЦІЯ У. Н. СОЮЗА

ВІДБУДЕТЬ СЯ В МІСТІ

# HARRISBURG, PA.,

## почавши від 22. жовтня 1917 року.

Згідно зі статутом У. Н. Союза кождий відділ У. Н. Союза, котрий сповнив всі приписи і постанови, приписані статутом тої організації, має право вибору делєгата на конвенцію.

Всі відділи мають приступити безпроволочно до вибору свого делєгата так, щоби до 22. серпня с. р. всі делєгати були вибрані, а їх імена і адреси були заслані до головного уряду У. Н. Союза на відповідних до сього повновластях.

Такий відділ У. Н. Союза, котрий не був членом організації що найменьше шість місяців до дня конвенції, не має права до вибору делєгата.

Відділ, котрий має право до більше ніж одного голосу, може застосувати ся до §11 статута.

Делєгатом на конвенцію може бути вибраний кождий член У. Н. Союза, котрий є що найменьше шість місяців членом дотичного відділу і У. Н. Союза, та вміє читати і писати.

Відділ не може вибирати за делєгата такого члена, котрий є рівночасно головним або місцевим урядником иншої подібної організації.

Відділи, котрі не хочуть висилати делєгатів, а хотіли би бути заступленими на конвенції, мають застосувати ся до §18 статута організації.

Рівночасно взиваєть ся всі відділи, котрі є управнені до вибору делєгатів, щоби всі як один виповнили свій обовязок супроти своєї організації. Кождий відділ повинен старати ся вибрати і вислати свого представника на конвенцію. Від делєгатів буде залежати будучність нашої організації.

Місце конвенційної галї і порядок конвенції оголосить ся пізнійше.

**ЗАМІТКА:** Зміна місця конвенції з Філядельфії до Гарісбурга наступила з причини теперішного вимкового стану в Америці.

Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 20. липня 1917 р.

Д. КАПІТУЛА, предс.; А. ШАРШОНЬ, кас.; С. ЯДЛОВСЬКИЙ, секр. фін.; М. УГОРЧАК, секр. рекорд. А. САВКА, завідатель „Свободи".

## ПРОТОКОЛ

**з засіданя головного екзекутивного комітету, урядників „Свободи" і головної контрольної комісії У. Н. Союза, котре відбуло ся дня 10. липня 1917 р. в домі У. Н. Союза в Джерзи Сіти, Н. Дж.**

Засіданє отворив головний предсідатель Д. Капітула згідно з приписами статута організації. На засіданю були присутні: Д. Капітула, І. Ваверчак, М. Угорчак, С. Ядловський, А. Шаршонь, А. Савка, Ю. Павчак, В. Левчик, Н. Росолович і О. Стеткевич.

По вступних формальностях забрав слово предс. Д. Капітула, представляючи присутним справу скликаня звичайної XIV. головної конвенції У. Н. Союза, котра після статута організації і рішеня більшости відділів У. Н. Союза з 1916 р. має відбути ся в жовтни 1917 р. Над сею справою розвела ся довша дискусія, в котрій кождий з присутних забирав голос. По річевій дискусії на поставлене і поперте внесенє одноголосно ухвалено вислати до Філядельфії, Па., комісію з трох членів головного уряду, котра має вистарати ся від компетентних властий запевненє, чи з огляду на теперішний вимковий стан в Америці XIV. конвенція У. Н. Союза може відбути ся в Філядельфії, Па. в жовтни с. р. без жадних перешкод зі сторони властий. До комісії зістали вибрані одноголосно: Д. Капітула, І. Ваверчак і С. Ядловський.

Дальше на поставлене і поперте внесенє одноголосно ухвалено, що коли би висше згадана комісія не дістала від властий відповідного запевненя щодо відбуваня конвенції У. Н. Союза в Філядельфії, Па., тоді XIV. конвенція У. Н. Союза має відбути ся в Гарісбургу, Па., коли гарісбурські власти на се зізволять.

На поставлене і поперте внесенє одноголосно ухвалено вислати в справі конвенції комісію з двох членів головного уряду до Гарісбурга. До сеї комісії зістали одноголосно вибрані: Д. Капітула і М. Росолович. Ся комісія має удати ся до Гарісбурга тільки в тім случаю, коли власти Філядельфії не дадуть достаточної запоруки на відбутє конвенції в тім місті.

На поставлене і поперте внесенє одноголосно ухвалено, що урядове оголошенє в справі звичайної XIV. головної конвенції У. Н. Союза, згідно зі статутами організації, має бути поміщене у 85 числі „Свободи" (з 21. липня 1917 р.).

На поставлене і поперте внесенє одноголосно ухвалено продовжити приниманє нових членів і відділів до У. Н. Союза за половину вступного в місяцях: липни, серпни і вересни 1917 р.

На поставлене і поперте внесенє одноголосно ухвалено вислати в імени головного уряду У. Н. Союза привітнє письмо на Січове сьвято до товариства „Січ" в Ню Йорку, на руки кошового п. П. Задорецького, на день 15. липня 1917 р.

На підставі внесеної просьби на поставлене і поперте внесенє одногоолсно ухвалено підвисшити платню помічникови в головній канцелярії У. Н. Союза до висоти назначеної річним засіданем головного уряду У. Н. Союза, то є $75 на місяць.

На поставлене і поперте внесенє одноголосно ухвалено, що хто хоче брати пожичку або побільшити пожичку в У. Н. Союзі на свою реальність (так званий моргеч), має кождого разу постарати ся о оцінку своєї реальности від компетентних людий, назначених властями банкового й секураційного департаменту зі стейту Ню Джерзи.

По вичерпаню порядку денного предс. Д. Капітула замкнув засіданє.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 10. липня 1917.

**Мих. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.**

## ЗВІТ ГОЛ. КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

**з ревізії майна У. Н. Союза, переведеної в днях 9—13. липня 1917 р.**

### ЗВІТ У. Н. СОЮЗА.

**Приходи.**

| | |
|---|---|
| Цьвітень | 36.162.54 |
| Май | 21.703.94 |
| Червень | 16.726.39 |
| | 74.592.87 |

**Розходи.**

| | |
|---|---|
| Цьвітень | 49.079.33 |
| Май | 12.792.59 |
| Червень | 15.350.52 |
| | 77.222.44 |

**Зіставлене:**

| | |
|---|---|
| Готівка позістала з днем 31. марта | 134.305.81 |
| Прихід від 1. цьвітня до 30. червня | 74.592.87 |
| Разом | 208.898.68 |
| Розхід від 1. цьвітня до 30. червня | 77.222.44 |
| Остає готівка | 131.676.24 |

### ЛЬОКАЦІЯ ФОНДІВ.

**Фонд посмертний.**

| | | |
|---|---|---|
| Shamokin Banking Co. | 15.771.13 | |
| Dime Trust & Save Dep. Co. | 23.367.95 | |
| Dime Trust & Save Dep. Co. | 21.761.18 | |
| | 60.900.26 | |
| Незвернені чеки на суму | 3.878.65 | 57.021.61 |
| Бонди | | 98.957.00 |
| Разом | | 155.978.61 |

**Фонд резервовий.**

| | | |
|---|---|---|
| First Nat. Bank of McAdoo | 9.008.50 | |
| Dime Trust & Save Dep. Co. | 3.614.29 | |
| Nat. Bank of Shamokin | 9.043.32 | |
| Union Trust of N. J. | [illegible]2.48 | 21.938.59 |
| Бонди | | 6.990.00 |
| Моргечі | | 62.375.00 |
| Реальність | | 19.500.00 |
| Разом | | 110.803.59 |

**Фонд адміністраційний.**

| | | |
|---|---|---|
| First Nat. Bank of McAdoo | 2.944.08 | |
| Market St. Nat. Bank of Shamokin, Pa. | 4.639.08 | |
| | 7.583.16 | |
| Незкешований чек на | 5.00 | 7.578.16 |
| Позичка друкарні | | 23.850.00 |
| Разом | | 31.428.16 |

**Фонд убогих.**

| | | |
|---|---|---|
| Market St. Nat. Bank of Shamokin Pa. | 4.621.10 | |
| Nat. Bank of Shamokin | 5.389.57 | |
| | 10.010.67 | |
| Незкешовані чеки на суму | 210.00 | 9.800.67 |

**Фонд народний.**

| | | |
|---|---|---|
| Market St. Nat. Bank of Shamokin, Pa. | 1.368.21 | |
| Guarantee Trust & Save Deposit Co. | 5.362.35 | |
| | 6.730.56 | |
| Незкешовані чеки на суму | 200.00 | 6.530.56 |

**Фонд сирітський.**

| | | |
|---|---|---|
| People Saving & Trust Co. of Hazleton, Pa. | 1.056.80 | |
| First Nat. Bank of McAdoo | 4.240.40 | |
| Market St. Nat. Bank of Shamokin, Pa. | 294.09 | |
| Market St. Nat. Bank of Shamokin, Pa. | 11.002.29 | |
| Union Trust of N. J. | 12.288.07 | |
| | 28.881.65 | |
| Незкешованих чеків на суму | 75.00 | 28.806.65 |
| Бонди | | 42.525.00 |
| Разом | | 71.331.65 |

**Льокації всіх фондів загалом. $385.873.24**

### БІЛЯНС У. Н. СОЮЗА.

**Стан чинний.**

| | |
|---|---|
| Готівка | 131.676.24 |
| Бонди | 148.472.00 |
| Моргечі | 62.375.00 |
| Реальність | 19.500.00 |
| Друкарня | 23.850.00 |
| | 385.873.24 |

**Стан довжний.**

| | |
|---|---|
| Фонд посмертний | 155.978.61 |
| „ резервовий | 110.803.59 |
| „ адміністраційний | 31.428.16 |
| „ убогих | 9.800.67 |
| „ народний | 6.530.56 |
| „ сирітський | 71.331.65 |
| | 385.873.24 |

**Посмертних запомог не виплачено по конець червня на суму $18.730.92.**

### ЗВІТ ДРУКАРНІ У. Н. СОЮЗА.

**Приходи.**

| | |
|---|---|
| Цьвітень | 4.030.65 |
| Май | 4.192.99 |
| Червень | 4.199.69 |
| Разом | 12.423.33 |

**Розходи.**

| | |
|---|---|
| Цьвітень | 4.139.83 |
| Май | 3.481.62 |
| Червень | 5.852.75 |
| Разом | 13.474.20 |

**Зіставлене:**

| | |
|---|---|
| Готівка позістала з днем 31. марта | 1.424.79 |
| Прихід від 1. цьвітня до 30. червня | 12.423.33 |
| Разом | 13.848.12 |
| Розхід від 1. цьвітня до 30. червня | 13.474.20 |
| Готівка з днем 30. червня | 373.92 |
| Депозит в газовій компанії | 100.00 |
| Стан готівки | 473.92 |

Контрольна комісія знайшла діло-і книговодство головних урядників в як найліпшім і взірцевім порядку.

**За контрольну комісію У. Н. Союза:**
**Юліян Павчак, предс., Василь Левчик, член, Николай Росолович, член.**

Джерзи Сіти, Н. Дж., 13. липня 1917.

## ПОТРІБНО ОРГАНІЗАТОРІВ.

**Потрібно спосібних людий на місцевих організаторів, котрі би заняли ся організованем нових відділів і членів У. Н. Союза в Америці, особливо в тих місцевостях, де ще доси нема відділу У. Н. Союза.**

**По близші інформації треба писати до головної канцелярії У. Н. Союза на слідуючу адресу:**

**Ukrainian National Association,**
**P. O. Box 76, Jersey City, N. J.**

За головний уряд У. Н. С.:
**М. Угорчак**, гол. рек. секр.


**ВАЖНЕ ПІД ТЕПЕРІШНУ ПОРУ!**

**Мущини, самотні, жонаті і з родинами, знаючі роботу на фармах, а головно ті, що працювали на ріллі в старім краю.**

Тепер власне пора дістати добре місце на фармах з доброю платнею; робота стала, харч і мешкане умебльоване даром; подорож оплачують під деякими услівями.

За посередництво не платить ся.

Ліпші місця для тих, котрі сейчас зголосять ся.

Коли мешкаєте в сусідстві сего державного бюра, голосіть ся особисто, або відносіть ся листовно по англійськи, або таки у своїй власній мові, по докладні інформації до: 45—

**U. S. EMPLOYMENT SERVICE,**
**Room 8, Barge Office, Battery Park,**
**NEW YORK, N. Y.**


# Дописи.

## З FALL RIVER, MASS.

**Вистава оперетки „Ох, не люби двох".**

В суботу, дня 14. липня. Український Аматорсько-співацький кружок відограв в гали Польського Сокола штуку п. з. „Ох, не люби двох". Беручи справу загально, штука випала досить добре, чого я надівав ся. Були вправді і невеличкі віть від тутешних аматорів не спохибки, алеж ми не можемо вимагати від аматорів фахової гри.

Тут бажав би я навести особи, котрі в своїх головнійших ролях надали закрашенє цілій штуці. До тих осіб без сумніву можна зачислити з мущин п. П. Крачковського, котрий без значних хиб в монольогу в першій дії грав ролю Максима досить добре; п. М. Буґару, котрий своєю поставою та рухами вдав як найкрасше ролю Климка (мельника); п. І. Дутку, котрого лагідний вигляд та мельодійний голос надавали ся якраз до його ролї (Івана, любовника Марцуні) і п. Ковальчука, котрий знаменито відограв ролю Герша. З женщин найкрасше вивязала ся зі своєї ролї панна К. Монастирська, котра чудово відограла ролю Катерини; панна П. Монастирська незвичайно гарно грала ролю Марцуні; панна А. Мазурак гарно вдала ролю Гандзї.

Найбільше признанє належить ся тутешному дякоучителеви, п. П. Найдї, за його енерґічну працю, бо за так короткий час його побуту в Фол Рівер аматорський співацький Кружок відограв його заходом дня 28. цьвітня с. р. оперетку „Наталка Полтавка", а дня 19. мая с. р. комедію в одній дії „Настоящі". Отже я від себе складаю щиру подяку всім аматорам, а особливо Вам, пане Найда, що не жалуєте свого труду для добра нашої громади.

**Громадянин.**

## З HAMTRAMCK, MICH.

**Відповідь на критику.**

У 82. числї „Свободи" була поміщена з Дітройт, Міш., допись п. з. „З драми комедія". Підписаний під тою дописию „Гість" допустив ся клевети, бо я питав ся пару одиниць, котрі вчили тай розуміють ся на штуці, то вони менї казали, що за час дворічного істнованя Українського Дому ся штука („Украдене щастє") випала найкрасше.

Я мушу також стати в обороні п. Т. Західного, бо шановн. критик цілком не знає, хто вчив і хто занимав ся виготовленєм сеї штуки. Сю штуку зачав був учити п. С. Фодчук, але коли він з якоїсь причини мусів вертати ся до Канади, то пару тижнів ми вчили ся самі, бо не було кому заняти ся докінченєм сеї штуки. Аж останного тижня комітет Українського Народного Дому, боячись, аби штуки не змарнувати, попросив Т. Західного, щоби докінчив сю штуку. Правда, що Т. Західний рад не рад взяв ся до роботи на пару вечерів, натовк нами, що аж було сприкрило ся, але не надармо, бо штука випала дуже добре, як се кождий, хто був на представленю присутний, менї признає. За те я в імени тов. Укр. С. А. Кружка складаю Т. Західному сердечну подяку за його труд.

„Гість" каже, що характеризація деяких осіб була недобра, але се неправда. Щодо характеризації жида то я відповім сам за себе. Мене обкидало було прищами по твари, тому я не дав мастити себе фарбами забогато, боячи ся, аби не пошкодило більше. Не розумію також, чому шан. критик той старокраєвий сірак, який був на Миколовій жінці Анні, взяв за шовк.

А що тичить ся С. А. Кружка, то я скажу, що се товариство тому 7 неділь як засноване, отже аматори не мали ще часу так дуже навчити ся.

Треба тут зазначити, що ми даємо представленя не для себе, але на виплату Укр. Н. Дому, бо — як се кождому з нас відомо — ми за пять місяців виплатили більше ніж 600 долярів.

На закінченє скажу слово до членів С. А. Кружка. Дорогі Товариші! Не зважайте на нічпю кириню і критику, але працюйте разом у згоді для добра Неньки України.

**П. П.**

## РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подасть ся до відома всім членам Бр. св. Георгія, від. 239, що братський мітинґ відбудеть ся в неділю, 22. липня б. р., о годині 2-гій пополудни, в гали У. А. Горожан. На сей мітинґ запрошують ся всіх членів, бо будуть важні справи до полагодженя. Будеть ся приймати нових членів до братства і до У. Н. Союза. Неприсутний на сім мітинґу член заплатить кару після статута. Довгуючі члени, як не вирівнають своїх залеглостий, зістануть суспендовані. Тож, Братя, приходіть всі на сей мітинґ і старайте ся приєднати хоч по одному новому членови до братства і до У. Н. Союза. — С. Вільчинський, предс.; І. Сорока, кас.; Н. Волос, секр. 84-85

МОНЕСЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, повідомляє своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеть ся в неділю, 22. липня б. р., у звичайнім місци. На тім мітинґу буде піврічне справозданє, а також будеть ся приймати нових членів без вступного до братства а до У. Н. Союза після статута. Обовязком кождого члена є придбати нового члена для братства і У. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари. — Ф. Янковський, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, взиває всіх своїх членів, аби кождий явив ся на збори, які відбудуть ся 25. с. м. о годинї 7.30 вечером, в „Народній Гали" при ул. Ірі. Присутність кождого члена є пожадана на сих зборах (таксамо і на кождих инших), бо є важні справи до полагодженя, як: галя на зібраня братські, справа занедбаних урядників, як побільшити число членів, аби відділ міг надалї зростати подібно як у 4-ох минувших місяцях, і т. д. Отже кождий член, котрий інтересується ся народною орґанізацією більше ніж салюнами, нехай сповнить свій народний обовязок, бо в противнім разї буде покараний грившою в сумі 50 цнт. Народним обовязком для нас є, щоби кождий з нас привів з собою хоч по одному новому членови і вписав їх до відділу 379 У. Н. Союза, бо нема лучшої орґанізації, під кождим єглядом, як свій У. Н. Союз. Нашим бажанєм є, щоби не забракло анї одного Українця і Українки з Шікаґо і з цілої Америки, котрі не належали би до своєї найбільшої орґанізації, якою є У. Н. Союз. Коли ми є дійсними патріотами і бажаємо добра своїй нації, то мусимо подбати о те, щоби також кожда українська дитина належала до Українського Молодечого Союза. Маймо на увазі, що наші діти, як не виховають ся в рідній орґанізації, то опісля відречуть ся не тільки України, але і своїх родичів, бо не будуть знати, чиї вони діти... Стараймо ся недопустити до такого народного злочину і як найскорше запишуймо до У. Н. Союза себе і свої діти! — Т. Кухар, голова; І. Багрій, скарбник; Д. Дрозд, писар.

ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 53, повідомляє своїх членів, що піврічний мітинґ, котрий був відложений, відбудеть ся в неділю, 22. липня б. р., о годині 2-гій пополудни. Кождий член є обовязаний явити ся, бо є дуже важні справи до полагодженя. — В. Онишків, секр.

(Від Редакції: Се оголошенє не могло бути поміщене в четверговім числі „Свободи", бо прийшло запізно).


ПИТАЙТЕ ЗА
Gail Borden
EAGLE
BRAND
CONDENSED
MILK
THE ORIGINAL
Через 60 літ найзнаменитша пожива для дітий. Пишіть по вказівки у Вашій мові як кормити. 49
Borden's Condensed Milk Co., New York. Svd.

## МАЙНЕРИ! ЧИ ВИ ХОЧЕТЕ ЗАРОБЛЯТИ ДОБРІ ГРОШІ?

Коли хочете, то перечитайте собі оголошенє The Madeira-Hill-Clark Coal Co., яке находить ся на иншій стороні сеї часописи, а опісля ідіть там або пишіть по близші інформації до супрерінтендента сих копалень вугля.

Ся компанія посідає чотири копальні у Вест Вірджінії і має богато копалень в стейті Пенсильвенія. Копальні у Вест Вірджінії находять ся в Вільсонбурґ, поблизу Кляркcбурґа, найкрасшого міста в північній Вірджінії. Грубість вугля сягає від 6½ до 8 стіп і се є причиною, що робота іде тут незвичайно добре. Іде так добре, що майнери і ладовачі вугля за 8 годин денної праці заробляють більше гроший як денебудь інде в сій околици.

Кляркcбурґ є великим містом, повним розривок і шкіл, костелів всяких віроісповідань, шпиталів, великих шторів, стріткари і B. & O. R. R. зелізниця.

Доми мешкальні в Вільсонбурґ є дуже гарні а рент дешевий.

Тут компанія дає сталу роботу для майнерів, ладовачів вугля і звичайних робітників, бо вона має подостатком возів і робить 5 до 6 днів кождого тижня.

Кождий майнер о сім знає, що майнери і ладовачі вугля в околици Кляркcбурґа є вдоволені з роботи і що з ними поводять ся по товариськи.

Ся компанія посідає також копальні в місцевости Барнесборо, Камбрія Кавнті, Па. Тут компанія може дати заняте для 75 самітних людий, котрі дістануть тут дешевий і добрий борд, бо ту є богато добрих домів з харчем. Барнесборо є гарним і чистеньким місточком в сусідстві Крессон, Па., при дорозі зелізниці Пенсильвенія.

Хто хотів би дальших інформацій, нехай пише до Superintendent of Madeira-Hill-Clark Coal Co., Wilsonburg, W. Va., або до: Madeira-Hill Coal Mining Co., Barnesboro, Pa. (Огол.) 85

**ПОТРЕБА ХЛОПЦЯ від 18 до 25 літ до бучерні і ґросерні. Мусить бути Українець, котрий вміє американську мову, уміє добре числити і писати. Письменний і фаховий в тім заводі дістане добру платню. Голоситися до:** 84—

"UKRAINIAN STORE,"
c/o Swoboda,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ ЧАСОПИСИ
КОЖДОГО ДНЯ
МОЖЕТЕ ЧИТАТИ:

# PEDISIN

## ОБНОВИТЕЛЬ НІГ

**є найліпшим средством в сьвіті.**

ВОНО Є ОДИНОКОЮ МЕДИЦИНОЮ ПРОТИ ПОЧЕНЯ НІГ, БОЛІВ, ОСЛАБЛЕНЯ, ПЕКОТИ, НАПУХАНЯ І НЕПРИЄМНОГО ЗАПАХУ; ВОНО НЕДОПУСКАЄ ПРИЩІВ І НАГНІТКІВ.

**Велика пачка, вистарчаюча на кілька місяців для цілої родини коштує $1.00. Можна купити лише під адресою:**

CROWN PHARMACY,
2812 East 79th Street, L., CLEVELAND, OHIO.

## ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

The Marshal Foundry Company of Pittsburgh, одно з найбільших предприємств для виробу Ingot Molds & Grey Iron Castings, подає до відома, що уже покінчено пляни для будови що найменше 30 мешкальних домів для робітників тої компанії, працюючих в її заведеню в Josephine Plant, яке находить ся в поблизу місцевости Black Lick, Indiana County, Pennsylvania. Сі доми будуть відступлені для ужитку робітників лише на дуже приступнім ренті. Кромі сего компанія поробила заходи на доставу робітникам всякі средства поживи і других продуктів по можливо найнизших цінах.

Сі зарядженя не належить розуміти, як звичайне впроваджене „компанїчних домів і шторів", але як добровільне предложене для робітників до їх добровільного вибору або відкиненя.

В сім заведеню впроваджено богато уліпшень, які значно поліпшать робітничі відносини і запевнять їм вигоду.

(Огол.) 85


# АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

### Важне для реґістрованих.

Вчера, в пятницю (20. с. м.) відбуло ся льосоване рекрутів до американської армії. Правительство зарядило, що кождий мущина, реґістрований 5. червня б. р., мусить довідати ся в бюрі, чи він є вильосуваний до війська чи ні. Коли вильосуваний, то протягом пятьох днів (найпізнїйше у вівторок, 24. с. м.) мусить зголосити ся перед військову комісію; колиж хоче бути звільнений від війська, мусить предложити комісії причини, задля яких повинен бути увільнений. Хто в приписанім часі не зголосить ся перед комісію, того будуть уважати яко дезертира і поставлять перед воєнний суд, а той, хто мав нагоду в означенім часі увільнити ся від військової служби, по уплыві терміну стратить всякі права до увільненя.

### Законопроєкт про побір чужинців.

Сенатор Чемберлейн зі стейту Ореґон вніс в державнім сенаті резолюцію, щоби горожан чужих держав, проживаючих у Злучених Державах, потягнути в ряди армії. Сей проєкт відносить ся до горожан держав аліянтів.

Після законопроєкту Чемберлейна горожани держав аліянтів дістануть 30 днів часу на поворот до старого краю. Колиж вони не використають сього реченця, тоді їх потягнуть ся до американської армії.

Кажуть, що американське правительство зносило ся в тій справі з послами держав аліянтів і вони згодили ся на такий проєкт. Законопроєкт має повну піддержку зі сторони вашінґтонського правительства, тому сподівають ся, що він буде ухвалений десь з кінцем сього або з початком другого тижня.

### Шікаґовський майор проти висилки війск до Европи.

Майор Вілїям Томпсон в Шікаґо, Ілл., заявив, що він є проти висилки американської армії до Европи на поміч аліянтам у боротьбі проти Німеччини. Таку заяву зложив майор у відповідь судієви Ляндесови, який назвав майора нельояльним горожанином.

„Я дуже жалую, — говорив майор Томпсон — що судія Ляндис назвав мене непатріотом за се, що я бажаю забезпечити передівсім свою власну країну, поживу, військо і амуніцію та заховати їх для власної оборони. Я називаю се патріотичним і проамериканським, коли противно, — зрабувати Америку, оставити її без поживи, людий, гроший і средств — я називаю про-европейським і непатріотичним".

Майор Томпсон не годить ся з політикою американського правительства і все критикує її.

### Російський іміґрант не сьміє змінити горожанства.

Тимчасове правительство Росії повідомило правительство Злучених Держав, що російський іміґрант, який вибрав горожанські американські папери, все ще є уважаний за горожанина Росії.

### Італія не видасть убійника Кокія.

Кілька італійських високих урядників у Вашінґтоні заявили, що італійське правительство під ніяким услівєм не згодить ся видати в руки американських властий Альфреда Кокія, убійника нюйорської дівчини, Рути Круґер.

### Проєктує, аби Ню Йорк відбудував місто Ipр.

Якийсь Альберт Г. Роєр в листі до редакції нюйорського „Ґлоб-у" проєктує, аби місто Ню Йорк підняло ся відбудувати бельгійське місто Ipр у західній Фляндрії.

### Жадає 100.000 долярів за зглублену любов.

Під закидом, що В. Горн, богатий фабрикант краваток в Ню Йорку, украв любов жінки П. Лянгерфельдера з Джерзи Сіти, Н. Дж., сей останній заскаржив його о 100.000 долярів.

# КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

### Нарід буде рішати справу примусової служби військової.

З Отави доносять, що правительство хоче віддати справу примусової служби військової під голосоване населення краю, бо противники конскрипції жадають розвязаня парляменту і назначення нових виборів. Конскрипційний законопроєкт перейшов при двох читанях, але під третє читане правительство боїть ся його давати. Будуть чекати на рішене народу.

### Нова політична партія в Канаді.

З Вінніпеґу доносять, що ліберали чотирох західних провінцій Канади скликують на день 7. серпня б. р. до Вінніпеґу конвенцію, аби заснувати нову партію, провідником котрої має бути бувший премієр і теперішний провідник лібералів, Вільфред Лоріер. Сей крок зроблено під натиском факту, що богато лібералів східно-канадійських провінцій голосували за проєктом Бордена, то є за примусовою службою військовою. Нова майбутна партія має жадати удержавлення всїх комунікаційних средств.

# СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

### Українці спричинили упадок архиєпископа.

Харківський архиєпископ Антоній віднїс ся до синода з просьбою увільнити його від обовязків архиєпископа і дозволити на перебуване у Валаамськім монастири над озером Ладогою. Просьбу сповнено.

Архиєпископ Антоній уступив на домаганє українського губерніяльного зїзду. Зїзд осудив діяльність архиєпископа і заявив, що він після характеру своєї діяльности є ворогом українського народу і тому не може бути головою церкви на території України.

### Жадають української школи в Холмі.

До ц. і к. окружної команди в Холмі надіслано письмо із 16 підписами, в якім жадають ся отвореня української школи в Холмі.

Проти сього домаганя виступив „Глос земі Хелмскей" з такими словами:

„З народом українським боротьби не хочемо; противно, уважаємо, що істнують великі справи, котрі могли би в будучности витворити спільність інтересів і взаїмне порозуміне. Але всї безправні заходи здемаскуємо і безусловно вдіпремо, хоч би спричиненний нами крик став ся сто разів голоснїйший".

# ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

### Німеччина грозить Голяндії.

Берлінська „Фосіше Цайтунг" пише на тему захопленя Англійцями кількох німецьких кораблів при побережу Голяндії і кінчить статю словами:

„Голяндське правительство мусить ясно розуміти, що ми сьвідомі від нього острих зарядженъ, а не лише слів, коли Голяндії на тім залежить, аби ми дійсно уважали її за невтральну державу".

### Австрійський парлямент по стороні д-ра Адлєра.

Телеґрама з Копенгаґен доносить, що австрійський парлямент противний ся засудови д-ра Фрідріха Адлєра, убийника премієра Штірка, кажучи, що справа Адлєра належить до суду цивільного, а не до військового.

### Новий напрям в хорватській політиці.

Бувший хорватський міністер, граф Пеячевич, помістив статю в мадярськім тижневнику „Монархія", в якій висьвітлює політичне становище і жаданя хорватського народу. Він каже, що Хорвати в цілости сповнили підчас теперішньої війни свій державний і патріотичний обовязок, але за се жадають основної ревізії дотеперішнього мадярсько-хорватського договору.

Найбільший натиск покладають Хорвати на конечність національного зединеня всїх Хорватів, отже не лише властивої Хорватії і Славонії, а також Далматії і північної Боснії, причім вони не йдуть так далеко, аби ставити постулят державного відірваня від Угорщини, або утворення Австро-угорсько-хорватського тріялїзму. Однак жадають, аби без участи Хорватів не рішано балканської політики.

### Висилають старців і діти до Франції.

Німецькі воєнні власти кождого дня висилають із занятих французських територій тисячі жінок, дітий і мущин, які скінчили 50 літ житя, через Швайцарію до Франції.

### Хінський президент зрезиґнував.

Дотеперішний президент хінської републики, Лї Юан Гунґ, зрезиґнував формально зі свого становища, здаючи уряд на заступника президента Фенг Кво Шанґа. Останний не годить ся приняти уряду президента.

### Судіть Романова! — кричить Бурцев.

Володимир Бурцев, „детектив російської революції", жадає потягнути бувшого російського царя, Николая Романова, перед суд, нехай він оправдаєть ся зі своїх злочинів.

Бурцев називає Николая Романова найбільшим проступником перед лицем російського народу. „Ми — каже Бурцев — повинні сповнити свій обовязок перед цілим сьвітом. Ні преса, ні судія, ні збори не можуть судити Николая за його проступки. Його справу треба розбирати перед лицем відкритого народного суду і присяжних судів. Він повинен мати змогу боронити ся і нехай відповідає за його процеси проти революціонерів. Засуд не повинен бути актом пімсти, а лише протестом цілого сьвіта. По засуді і по заключеню мира, коли Николай не буде вже небезпечний для свобідної Росії, його треба прогнати геть з Росії. Се буде гідний конець автократії, яка давила російські народи через кілька віків".

### Ґенеральний страйк у Бразилії.

В цілій Бразилії ширить ся аґітація за ґенеральним страйком. Сей рух захопляє головно великі міста. В Кампінас убито кілька осіб. В Сантос уже проголошено ґенеральний страйк.

### Англійський король змінив своє імя.

Англійський король Юрій V. заявив Спільній Раді, що відтепер королівський дім Великої Британії і королівська родина будуть носити назву „Віндзор".

Доси король Англії носив імя німецької родини „Саксен-Кобурґ-Гота".

# ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

„Правдолюб" з Пітсбурґ, Па. — Ми з назвишем Вами комітетом не маємо ніякого діла, а за зібрані ним гроші поспитайте його на місци самі. Як схочете написати про „Український День" у Вашій місцевости відповідну допись (справедливу і без лайки), то ми помістимо її в „Свободі".

## ВАЖНЕ ДЛЯ ДЖЕРЗИСІТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Заходом тов. „Український Народний Дім" в Джерзи Сіти, Н. Дж., в неділю, дня 22-го липня б. р., о годині 5.30 пополудни, відбудеть ся в церковній гали цікавий реферат п. В. Білинського на тему „Революція на Україні". При тій нагоді референт розкаже деякі цікаві пригоди зі своєї утечі зі Сибірії. Просить ся о найчисленнїйшу участь. Вступ безплатний.

## ГЕРКІМЕР, Н. Й.

Отсим подаєсь до відома, що заповіджене Укр. Аматорським Кружком представлене „Сватанє на Гончарівці" на день 22-го липня, задля важних причин перенесено на суботу, 28-го липня. Представлене відбуде ся в тій самій ґали Савт Сайд Театру, ріг Сміт і Мейн ул. Початок о годині 7-ій вечер.

85 КОМІТЕТ.

## ПОЗІР! СІМОР, КОНН. ПОЗІР!

Заходом Українського Товариства „Просьвіта" в Сімор, Конн.

відограєть ся

в суботу, дня 28. липня 1917 р.

в Польській гали при Савт Мейн Стр., Сімор, Конн.

представлене

„В НЕВОЛІ ТЕМНОТИ"

комедія з житя русько-американського народа в 3-ох діях.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Іван, господар дому..........п. В. Хома
Одарка, його жінка п-на М. Маційовська
Майк, їх син..............п. П. Фатула
Оля, його жінка..........п-на М. Ґвут
Кейда, дочка Івана.....п-на Е. Карляк
Френк, бортїйник Івана.....п. І. Зелик
Проць, сусїд Івана.........п. П. Кулик
Доця, його жінка....п-на М. Михальчик
Петро, брат Івана........п. В. Процик
Роман, член читальні.......п. К. Ґалик
Олекса, член читальні....п. Д. Бакаляр
Сруль, бізнесмен.........п. Т. Мерацяк

Річ дїєть ся в закутах Америки.

Режісер Дмитро Грабар.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ.

Саме представлене є гарне і добре підготоване. Родимці! Коли бажаєте оцінити працю Укр. Тов. „Просьвіта", котре щиро працює на народнім поли на славу нашого українського народу і для розвою тутешної української кольонії, то будьте ласкаві прибути на се гарне представлене. Половина чистого доходу призначена на будову нової церкви в Ансонії, Конн.

85 КОМІТЕТ.

## ЕЛМАЙРА ГАЙТС, Н. Й.

В неділю, дня 5. серпня б. р., о 2-гій годині пополудни відбудеть ся

ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ

в Public School в Elmira Heights, N.Y.

в справі, яке становище мають заняти американські Українці супроти подій, які відбувають ся в теперішнім часі на нашій рідній земли, і в який спосіб ми можемо прийти в поміч нашим братям, котрі борять ся за визволене своєї, нам всїм дорогої вітчини.

Віче буде складати ся з промов добрих бесїдників українських і американських, зі співів нарочно на сю нагоду зорганізованого великого хору, з деклямацій і з музикальних репродукцій великої української банди.

Просить ся всїх Українців без ріжниці переконань зі всїх околичних місцевостий як: Сейр, Па., Корнінґ, Н. Й., Обурн, Н. Й., Бінґгемптон, Н. Й., Горнел, Н. Й. і взагалї всїх околичних Славян численно взяти участь в тім великім народнім торжестві.

По вічу буде похід з бандою і прапорами головними улицями міста.

ЗА КОМІТЕТ: 82-90

о. А. Іваницки, Василь Білозор, Данько Новак, Василь Красїчинський, о. П. Середа.

## ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Заходом Співацького Кружка і Української Громади в Елізабет і Елізабетпорт, Н. Дж., відбуде ся

## Великий Концерт

в память незабутнього кобзаря Т. Шевченка при ласкавій співучасти дякоучителів

в суботу, дня 21. липня 1917 р.

в „Колосеум Гол", на розї 4-ої улиці і Елізабет Евені, Елізабет, Н. Дж.

Початок о годині 7-ій вечером.

ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

Дохід призначений для потерпівших у війні Українців.

ПРОҐРАМА:

1. Вступне слово ....................Н. Н.
2. Біликовський: „Весїля", мішаний хор в супроводї фортепяна.
3. Іван Франко: „Пробуди ся, встань народе", віддеклямує...п. Н. Кухта
4. Шевченко-Лисенко: „Ой Дніпре", барітонове сольо....п. Е. Василенко
5. П. Т. Ніщинський: „Вечерниці", хор жіночий, мужеський і мішаний в супроводї фортепяна.
6. Б. Лепкий: „В сьвіт за очи", віддеклямують шкільні діти: А. Лисачок, А. Корнас, М. Процак, М. Левчик і А. Ванца.
7. „Вязанка народних пісень", відспівають ..............шкільні діти
8. Давидовський: „Бандура", хор мішаний, в партії сольовій........ ......................п. Т. Каськів
9. Т. Шевченко: „Розрита могила", віддеклямує ..........п. М. Сокира
10. Шевченко-Лисенко: „Менї однаково", барітонове сольо п. Іг. Палажій
11. Збірка народних пісень,..жін. терцет
12. Б. Грінченко-К. Стеценко: „Бурлака", терцет з фортепяном....... п. Переговський, п. Е. Василенко і ...................п. Іг. Палажій
13. М. Шашкевич: „Веснївка", віддеклямує ..............п. А. Процак
14. І. Біликовський: „Гамалія", віддеклямує п. В. Каськів в супроводї мужеського хору Дякоучителів, а партії виконають: .............. тенор п. Теодор Каськів і барітон ................п. Іг. Палажій
15. Шевченко-Вербицький: „Завіщанє", басове сольо ................ п. Іг. Палажій в супроводї двох хорів і фортепяна.

ЗАКІНЧЕНЄ.

Фортепянову партію виконає знаменитий піяніст С. Ростковський.

Управитель хорів п. Іван Переговський.

До громадної участи у сїм величавім сьвяті сердечно запрошує всїх Українців не тільки місцевих але й околичних

82-85 КОМІТЕТ.

Родимці! Ставте ся всї як один і покажіть що у нас сила!

## БАЙОН, Н. ДЖ.

Заходом Укр. Ґімнастичного Тов. „Січ" в Байон, Н. Дж.

— відбудеть ся —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в суботу, дня 21. липня 1917 р.

в ГАЛИ п. І. МАЙДАША, 94 Іст 21. улиця, Байон, Н. Дж.

Початок балю о годині 7-мій вечер.

ВСТУП 25 ЦНТ.

На бали буде приґравати наша власна Січова Музика.

На сей баль запрошуємо всїх Українців як з Байон так і з околиці. Прийдіть і попріть нашу цїль, бо чистий дохід з сего балю призначено на будову нашої будучої укр. греко-кат. церкви тут в Байон. 84-85

За добру забаву ручить КОМІТЕТ.


## ІВАН БАБЯК

МУЗИКАНТ.

Приймає всякі замовленя, які попередно приймав п. Павло Келичава. 61с-

Достарчає першорядну музику на весїля, балї, пікніки і походи по дуже умірковани цінах.

Памятайте на адресу: JOHN BABIAK, 138 Morris St., Jersey City, N. J.

Phone: 3317 Jersey City.

Памятайте на клич: „СВІЙ ДО СВОГО".

## НАГНІТКИ, БОРОДАВКИ,

НАРОСТИ ЗНИКАЮТЬ В ВАШИХ ОЧАХ.

Залишіть уживане инших ліків на нагнітки і бородавки. Пішліть 50 центів марками або моні-ордером на ОВЕНСА ЛЯПІСОВИЙ ОЛІВЕЦЬ, який дістанете відворотною почтою оплачено. Без очікуваня і заводу. В случаю заводу або незадоволеня, аверніть олівець, а ми віддамо Вам гроші того самого дня. Потрібно аґентів.

A. P. OWENS, 157 E. 47 St., Dept. A. New York, N. Y.

## ПОТРЕБА МАЙНЕРІВ І ЛАДОВАЧІВ ВУГЛЯ

ЗАРОБЛЯЮТЬ $6.00 ДО $10.00 ДЕННО.

Так, наші майнери в Jacobs Creek, Pa. заробляють $6.00 до $10.00 денно, бо у нас є все достаточне число возів, а робота є дуже улегчена.

Ми платимо юнїйну платню. Ми маємо около 60 пляців в тім дистрікті, а копальня в Jacobs Creek, Pa. є одною з найлїпших з гарними хатами, огородами і площами вільними для наших майнерів.

Jacobs Creek є віддалений заледви 4 до 5 миль від Пітсбурґа, Па., великого міста Пенсильвенії. І тому наші майнери ходять до Пітсбурґа, Па. на покупки, розривки і відвідини своїх приятелів майже кождого тижня.

У нас є робота на довгі роки і коли Ви хочете добре і стале занятє, защадити гроші і жити в гарній околици, то пишіть сейчас або пишіть до

Mine Superintendent

PITTSBURGH COAL COMPANY,

JACOBS CREEK, PA.

Їдьте з Пітсбурґа зелізницею Pennsylvania & Lake Erie R. R.

## ПОТРЕБА

300 МАЙНЕРІВ до Penn Mary Coal Co., Hailwood, Pa., Indiana County.

У нас робота іде стало а наші майнери і ладовачі вугля заробляють більше як денебудь инде в сїм дистрикті.

Нові на 4—6 кімнат доми з водою на місци і електричним осьвітленем. Огороди і фарми вільні.

В майнах нема води ані ґазів. Нема каміня. Вугле чисте.

Добрі школи, костели ріжних ісповідань і розривки:

Наші ціни є слідуючі:

Pick Mining...$.95 | Machine Loading...$.61 | Cutting & Loading...$.77

Голосіть ся особисто сейчас або пишіть до: 81чс94

PETER POTOMA, P. O. BOX 262, HEILWOOD, PA.

## МИ НЕ ЛІЧИМО НЕВИЛІЧИМИХ НЕДУГ.

ЗАПЛАТИТЕ ЯК БУДЕТЕ ВИЛІЧЕНІ.

Уживаємо найлучші системи в цїли виліченя хронічних недуг.

СЕКРЕТНІ НЕДУГИ мочового проводу, переривавне і долягливе віддаванє мочи, як також запаленє насїнного міхура, лїчу з успіхом.

ОСЛАБЛЕНІ мущини! Чи Ви утратили мужеську силу і нерви, якими природа наділяє кождого мущину; чи нема у Вас вже сили волї; чи утратилисьте память і стали нервові. Коли так, то прийдіть до мене сейчас.

МІХУР і недуги нирок, безнастанне віддаванє мочи, безсонність, болї в плечах і крижах, нечиста моч — осягає поміч через моє лїченє.

ВІДХОДОВА КИШКА, рани, гемороїди — лїчу без операцій.

ПРИЩІ у всїх їх відмінах, штивність вязів — лїчу з успіхом.

Я не вірю в лїченє почтою, тому не пишіть до мене, бо не буду відписувати.

Коли мешкаєте недалеко Ню Йорку, прийдьте до мого офісу, а я особисто вас оглягну і скажу вам отверто, чи мож вас вилїчити, чи нї.

Dr. FLIPPEN, 208 W. 42ND ST., NEW YORK. N. Y.

при 7-мій евені, над склепом з куфрами.

Урядує щодня від 10-ої рано до 7-ої вечер; в неділю і сьвята рано від 10-ої до 1-ої пополудни.

# ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сїй рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів.—Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дякоучителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешканє з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінятись з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

Пошукую свого краяна ЛЕСЯ РИЖКУ з Рознова, пов. Снятин. Минувшого року перебував в Канадї, в апрілю приїхав до Злучених Держав. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голоситись в дуже важній справі на адресу: 83-85

KOSTYN HAWUKA, 2910 Broadway, Cleveland, Ohio

ЖЕНЩИНА, скромна, інтелїґентна, пошукує мешканя при українській родині в місті Ню Йорку. Зголошеня просить ся слати на адресу: 85-

A. S., c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДВАЙЦЯТЬ ПЯТЬ ДОЛЯРІВ НАГОРОДИ дам тому, хто менї винайде ВАСИЛЯ МАТИНЧУКА, родом Хорват, росту середного, в віцї 40 лїт, волося сиваве, вуса малі сиваві. Пишіть на адресу: 85-87

WASYL LUBIANECKY, 5 Sargent St., Cohoes, N. Y.

Rosalie F. Janoer АДВОКАТ-ЖЕНЩИНА котрої головний офіс є під ч. 132 Nassau St., New York, отсим подає до відома отворене філїяльного офісу під ч. 238 E. 6th St., New York, де вона буде урядувати особисто кождого вечера від 5. до 8. вечер. 36вс—

ФАРМИ! ФАРМИ!

При церкві і школї, маємо єще 36 фарм до продажі. Гарні будинки, сади, ліси, худоба, конї, кури — обсїяні і обсаджені, поміж Бінґгемптон а Овеґо (Binghampton a Owego). Фарма з 10 коровами приносить місячно висше $100 доходу. 81-85

UKRAINSKA KOLONIA, 138 North Ave., Owego, N. Y. Tioga Co.

Даром вишлемо мапу Галичини в українській мові, хто подасть нам 5 добрих адресів своїх знакомих. На пересилку мапи залучіть 5-центову марку. Адресуйте: 62-

UKRAINIAN BOOK STORE, 84 E. 7th St., New York City.

ДАРОМ пішлемо кождому книжку про: спіритизм, гіпнотизм, хіромантію, сни, маґію і много инших відомостий, як також великий катальоґ книжок: українських, російських і польських. Пришліть 5 центів марками на пересилку. — B. Zelski, 150 E. 7th St., New York City. 83—88.

ЧИТАЙТЕ! Вишлемо кождому ілюстрований КАТАЛЬОҐ, ріжних річий, як годинників, ланьцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, біциклів, образків, капелюхів, черевиків, светрів і т. д. Залучіть 5 цнт. марку на пересилку. Адреса: 62-XII-31-17

AMERICAN SALES CO., 1926 Huron St., near Robey, Dep. 5, CHICAGO, ILL.

## УКРАЇНСЬКИЙ Артист-Маляр

ВИКОНУЄ РІЖНІ МАЛЯРСЬКІ РОБОТИ, ЯК: ЦЕРКОВНІ ОБРАЗИ, ПОРТРЕТИ, ХОРУГВИ І ПОБІЛЬШУЄ ФОТОҐРАФІЧНІ КАРТОЧКИ.

Адреса: 67с—

V. SIROTENKO, c/o "SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Dr. S. Lewin

СПЕЦІЯЛІСТА МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ

звичайних і хронічних. Порада даром.

DR. S. LEWIN, 321 Bowery, ріг 2. ул., New York.

Мущини чи Ви недужі?

STANDARD KAPSULE

75 ЦНТ. ПАЧКА.

C. U. No. 4 75 ц. пачка

Скора поміч на різачку або инші мужеські недуги, упірчиві або хронічні.

STANDARD PHARMACY CO., 323 Bowery, ріг 2. ул., New York.

НОВІ ОБРАЗЦІ

правдиві фотоґрафічні репродукції з житя ГАРНИХ ЖЕНЩИН в чарівних позах, кольоровані відповідно до природи. Висилаєсь в звичайних, замкнених пакунках за ціну 50 ц. марками, грішми або моні-ордером.

OWENS PUB. CO., 2336 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

## АДВОКАТ

E. MILES NORTON, ATTORNEY AT LAW.

на цїлий повіт Lake County, Ind. Tolleston Office: 11th & Roosevelth St. Gary Office: 790 Broadway. Поручаємо його усїм Українцям в сїй околици, бо він полагоджує справи покривдженим справедливо і за доступну цїну, а особливо незаможним. Наші народно-запомогові справи поладнав зовсім безплатно. В случаю потреби поклинуйте ся на слідуючу адресу: 64с02

E. MILES NORTON, LL. D., 790 Broadway, Gary, Ind.

ПОЗІР! ДАРОМ ЧУЙНО!

ПОВНИЙ МІХ СЬМІХУ!

Попусти пасок, бо пукне зі сьміху. Як ти будеш читати наш катальоґ — у котрім кождий знайде щось для себе дуже цікавого і дуже пожиточного, тай много сьмішного, хоч лягай зі сьміху.

Пиши сейчас до: 76с86

UNION NOVELTY CO., 670 N. Carpenter St., Chicago, Ill.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE

407 East 58th Street, NEW YORK, N. Y.

Межи 1st Ave. і Ave. A.

СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЛІКАР

Лїчить успішно всї жолудкові недуги кишок, нирок і всї другі внутрішні недуги. Лїчить падачку і секретні недуги мущин і женщин. Щеплене проти сифіліса і ріжні инші операції. З великим успіхом лїчить ревматизм, рани на ногах, лишаї, всї скірні виклади, як також дитинні недуги. Лїкар говорить по українськи і сам виробляє лїки.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, як також в неділї і сьвята. Хто не може приїхати нехай пише до нас. 79—

Стій! Тут!

ПОЖИТОЧНА РАДА.

Ґарантуємо в 3 місяцях вивчити заочно читати, писати і говорити

ПО АНҐЛІЙСЬКИ.

Лекції посилаємо почтою, по кінченю даємо сьвідоцтво. Школа істнує вже три роки і помогла тисячам людий. Анґлійський язик потрібний вам тут, а опісля придасть ся по війнї в старім краю. Пишіть і записуйтесь сегодня. Поясненя безплатно, пробне письмо 10 цнт. Адресуйте:

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL, 525 W. 47th St., New York, N. Y.

ЛІЧИМО ПРОПУКЛИНУ

нашими найновійшими винаходами, які оказали ся найлучшими лїчимо пропуклину. Можна їх носити в день і в ночи. Жадні пера, жадні ремені які закладають ся на ноги. Уважані через лїкарів за найлучші. Питайтесь о безплатне справджене недуги, а наш спеціяліст скаже Вам як найдокладнїйше чи Ваша пропуклина є до виліченя, і що маєте робити в тій справі. Офіс отворений в неділю від 10—12 в полудне. Удавайтесь з повним довірєм до знаної старої ірми: 77-89

BODE & CO., 1005 Third Ave., межи 59 і 60 ул., New York City.

Д. Добронравов.

# РЕВОЛЮЦІЯ

(Записки).

(Дальше).

## IX.

### Прапори свободи.

Сон... Деколи, хвилями, видавало ся, що то сон.

Літний проспект, типічний петербурський проспект чинний все, дуже коректний, як відмолоджуючі ся старці з упривілейованих канцелярій, елеґантно одіті, з чудними портфелями, в кутику котрих мало сяють вишукані срібні монограми — Літний проспект всюди, куди не глянеш, занятий військами.

Йдуть ряди за рядами. Відти, з морозної віддалі, з Невського, йдуть з музикою і з червоними прапорами. В офіцирів червоні кокардки. У жовнірів — також.

На бистрім горячім кони гарцює гарний ґенерал. Лівий рукав його пальта перевязаний пишною червоною стяжкою.

Сон! Сон!...

На прапорах — білі букви; на прапорах написано всьо: „Земля і воля". Ряди за рядами, при звуках розпалюючої марсилїянки йдуть, несучи прапори свободи, прапори повстаня, червону барву революції; ряди за рядами несуть свій віковий девіз: „Земля і воля".

Най жиє земля і воля!"

Обїзджаючи полки, мчить ся синий відкритий автомобіль. Серед жовнірів з рушницями сидить старий адмірал. Бистро промайнули срібні виски (скрані) і червона шия арештованого.

— Хто? хто?

— Адмірал Гірс.

— А-а!

Нарід чорними стінами стоїть на хідниках, провожаючи війска грімкими окликами. Не вгаває „ура". Народжене в тисячних грудях, там, далеко, воно плине у воздусї, ширить ся, підносячись до неба. Трусить легкий мягкий сніжок.

За рядами піхоти, на низкорослих з мохнатими гривами конях — сибіряки в шапках. Над ними повіває червоний прапор. Вони — просто зі стації; тільки що йно приїхали з Сибіри.

За сибіряками — знова піхота. З нею всї офіцири, а попереду ґенерал. Всюди, на всїх сірих плащах, як червоні ґвоздики, видніють революційні кокардки.

Я стояв напроти Басейної улиці. Осьтам просто старинний невиский дім, де містив ся „Современник" Некрасова. Побіч проходять ряди за рядами і знова — вистріли, часті, злі, виразні, відкись зверха. В рядах жовнірів замішанє. Команда — і всі вони кладуть ся на землю. — Розпочинаєть ся взаїмна стрілянина. Стріляють, цілуючи в гору.

На тім місци, де я стояв, вів ся розговір швайцара з бабою, жінкою старшого двірника.

— Треба обшукати всї стрихи! — хтось говорить.

— Шукали, добродію, шукали — масно підхоплює двірничиха. — В нас нїчого такого, Боже хорони!

— Та нїчого! — з насьмішкою говорить якийсь добродій, видно мешканець того дому. — А підставка для машинового кріса як попала ся? А? Нічого? Сама залетїла?...

Злі очи двірничихи забігали.

— Мій муж тут ні при чім. Приказало начальство.

— Приказало! Всї ви гарні!... Диви, чортів, як ріжуть!

Пальба все завзятійша. Появила ся карита скорої помочі.

До нас підходить, колихаючись, блїдий жовнір.

— Ранений?

— Нї. Зайшов ся.... Він тяжко дихає... Цілу ніч пішки йшли. Тут нас і розпочали... З початку на Забалканськім, потім на Невськім, де реставрація... чи як...

— Соловєва? — питає хтось. — Ріг Невського і Владимірського?

— То, то!... Тойсамий!... Нібито не з нього, ніби з нього — Бог його сьвятий знає, відки.... Як зачали лупити... трох біля мене навіть не писнули — на смерть! А дотого ще... краяна вбили...

Жовнір заморочуєть ся; рот відкритий; лице бліде. Знакомий лікар веде його до своєї кімнати — відпочати.

— Та бо наші тут...

— Нїчого, найдеш... В думу йдуть...

Стрілянина втихає. Жовнїри встають, і тиснучи ся в ряди, йдуть дальше. На снїгу лежить, розкинувши руки, сивий ґенерал, трохи дальше — молодий студент. Шапка відкотила ся. Лице й очи заляті кровю. Дальше лежать, скорчившись, два жовнїри.

Підбігають до них. Сестра милосердя, стоячи на колїнах, розщіпає ґенеральський плащ.

— Готові! — хтось тихо говорить.

Убитих осторожно переносять до магазину готового убраня.

А на проспекті знова марсилїянка, знова повівають червоні прапори, блищать великі труби. І тісамі слова, білі на червонім:

„Най жиє земля і воля".

Поза мною крик і шум. Обертаю ся: ведуть чоловіка, засмарованого саджею. Лице покрите чорними бороздами, гейби навмисно висмарував ся.

— То тойсамий стріляв! — викрикують у товпі. — На дах вилїз, в комин хотів сховати ся.

— Схова-ав ся!

— Ади, який гарний!

— Тягніть, братці, в думу. Там йому! Там всьо звісне!

— Зловили голубчика!

„Голубчика" відводять.

А в товпі розговори.

— Ґенерала Хабалова дуже сьмішно взяли — оповідає жовнїр — за шафу сховав ся!

— Ну і що?

— Та що? Вилїзай, говоримо, ваше превосходительство, пане субєкт! В думу поїдемо! На мавтомобільчику!

Поїхав?

У товпі сьміх. Жовнїр з погордою дивить ся на цікавого.

— Нї, не поїхав! — передрочуєть ся він і, звертаючись до всїх, продовжує: — Ну, вийшли на улицю — баби йому такий концерт дали! Завередали! Нїчого... Повезли! Керенському передали. Він гейби господар над такими...

— Прихвостнями — підповідають у товпі.

— Державними зрадниками! — помалу, напружено, але виразно і поучаючо виговорює жовнїр.

(Дальше буде).

---

## ЧОМУ ВСЇ УКРАЇНЦЇ ПОВИННІ НАЛЕЖАТИ ДО У. Н. СОЮЗА?

1. Бо та орґанізація має таке імя, якого цїлий наш загал бажає.

2. Бо се найліпша орґанізація в цїлій Америцї.

3. Бо та орґанізація відповідає всїм законним вимогам Америки і дає найлїпшу запоруку своїм членам.

4. Бо кромі запомоги старає ся підтримувати українську ідею тут на чужині.

5. Бо як би всї Українцї належали до У. Н. Союза, то могли би зробити далеко більше для української справи, бо в лучности сила!

Дмитро Дрозд,
писар 379 відділу У. Н. Союза.

---


# МУЩИНИ

Навіть тії, котрі лїчились деинде не осягнувши успіхів

## ПРИХОДЯТЬ ДО МЕНЕ

### БО Я ДАЮ ПОМІЧ

скоро і за малу цїну, у всїх секретних і хронїчних недугах мущин, як прим. ЗАКАЖЕНЄ КРОВИ, ОПУХНЕНЄ ЯДЕР, ЗАПІР, ОСЛАБЛЕНЄ МІХУРА, ВТРАТУ СИЛ, БОЛЇ КРИЖЕЙ і всї инші заразливі недуги.

ВІДВІДИНИ І ПОРАДА ДАРОМ.

Послугуюсь найновійшими методами як прим. Проф. Ерліха 606 і 914, Нео-Сальварсан, Ґонореа Васціне і Ревматік Филякоґен, які ґарантують певний успіх без втрати часу у Вашій праці. —102

**DR. HANNEN,**
СПЕЦІЯЛЇСТ
146 E. 14th St., NEW YORK, N. Y.

Години урядові: щодня від 9. рано до 8. веч., в неділї і сьвята від 10. рано до 2. веч.

## ПОТРЕБА

100 МАЙНЕРІВ І ЛАДОВАЧІВ
і звичайних робітників до
MADEIRA-HILL-CLARK COAL COMPANY,
Wilsonburg, Harrison Co., W. Va.,
близько Clarksburg, W. Va.

Наші майнери заробляють добрі гроші, бо робота у нас іде незвичайно добре. Вугле є 6½ до 8 стіп грубе. Ми робимо кождого дня. Ми платимо за "pick mining" від 75 до 81 цнт. за кару; "machine loading" від 62 до 78 цнт. за кару. Звичайні робітники заробляють $3.00 до $3.50 денно на вісім годин.

Вигідні доми, дешевий рент і вугле.

Потреба також 75 самотних мущин до Madeira Hill Coal Mining Co. до наших копалень в BARNESBORO, Cambria County, Pa. Вcїдайте на трен в Cresson, Pa. "Pick mining" 95 цнт. за тону; "machine loading" 60 цнт. за тону. Вугле від 3 стіп до 3 і пів палів грубе. 85ея99

Богато добрих мешкань з харчем.

Приходіть сейчас або пишіть по інформації.

ДАВНО ЗВІСНИЙ

# Dr. Grey

з 30-лїтною практикою
СПЕЦІЯЛЇСТ НЕДУГ
У МУЩИН.

117 EAST 17th St., NEW YORK, N. Y.
недалеко площі Юніон Сквер.

Він вилїчив вже тисячі людий, а рад би і Вас вилїчити, як маєте яку скірну або кровну недугу, болї костий, червону висипку, біль горла і губної ями, доляглливе свербленє, ослабленє нирок і міхура, запаленє ядер, пропуклину, опухненє, ослабленє сил, нервовість, недокровність, слабу память або яку другу недугу спричинену ріжними неправильностями або перепрацьованєм. Без ріжниції як довго тревала недуга? Тодї не тратьте часу а ідіть до добре звісного і давно істнуючого офісу Д-ра Ґрея, де найдете якраз се, що найшли тисячі людий перед Вами, то є скоре привернене здоровля, сили і житя. Як Вас дотеперішний лїкар не вилїчив, то не зволїкайте а прийдіть до мене сейчас. Послугуюсь методою ПРОФ. ЕРЛІХА 606 і 914 при затроєню крови у всяких случаях без болю.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.
ЦЇНИ ДУЖЕ НИЗЬКІ.

Урядові години; від 9. рано до 8. вечер щодня. В неділї від 9. до 3. 52—

## НОВІ ВИНАХОДИ ВИГРАЮТЬ ВІЙНУ.

ВИНАЙДІТЬ: Охорону проти субмарин.

Пишіть по мою БЕЗПЛАТНУ книжку. А також по СПЕЦІЯЛЬНУ ЛІСТУ потрібних винаходів.

Держава пошукує практичних плянів. Чи можете предложити які? Ми поможемо Вам дістати патент у відповіднім державнім департаменті для одобреня винаходу.

НЕ ЗВОЛЇКАЙТЕ.

Пишіть ще нинї у своїй рідній мові до: 79c88

A. M. WILSON,
PATENT ATTORNEY,
301 Victor Building,
Washington, D. C.

## НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий усе своє знанє і довголїтну практику віддає для услуги недужих.

**DOCTOR LORENZ.**
II. поверх, фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 2.

## ПОТРЕБА МАЙНЕРІВ.

Вісїмгодинний час праці. Платить ся юнїйну платню. Нема страйку.

Pick mining 95c; Cut & Load 78c.

Вигідні доми, дешевий рент. Стала робота. Возів є подостатком. Робітникам, які доїзджають до роботи, звертаєсь за їзду $1.00 тижнево за предложенєм ресітів купна тікетів.

Одни з наших плєців находить ся в Clymer, Indiana County, Penna.; заїдете тут стріткарою з Indiana або треном з Cresson. Наші другі плєци є в Barnesboro, Cambria County, Penna.; тут заїдете треном з Cresson. 85-94

Голосіть ся до формена майни або пишіть по дальші інформації до:

EMPIRE COAL MINING CO.,
CLEARFIELD, PA.

# Др. Іван Сміт

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛЇСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ВСЇ СЕКРЕТНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 11—

**Dr. JOHN SMITH, Jr.**
327 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

**ЧОМУ ТЕРПІТИ,** як можете позбути ся болю пючи склянку Меєра Ростинного Чаю кождої ночи перед спанєм.

Як у вас є біль голови, вітри в жолудку, особливо по їдженю; квасно в роті, брак апетиту; болї в крижах від нездорових нирок і міхура; нечиста кров і т. и., — тодї пийте МЕЄРСА РОСТИННИЙ ЧАЙ перед спанєм, а він прожене усю трійливу матерію з вашого тїла.

Сей Чай є мішаниною ріжного зїля, яке ви знаєте ще зі старого краю, а яке є добрим старим домашним лїком. Помагає молодим і старим. Чистить кров, усуває лишаї і надає здоровий колїр лицю. 154c—

Меєрса Ростинний Чай поручають лїкарі на гемороїди. За $1.00 пішлемо Вам значну скількість сего знаменитого чаю. (Посилайте стемпси або моні-ордер).

EUREKA CHEMICAL CO.,
Dep. 40, HOBOKEN, N. J.

Сари капсульки для женщин є знамениті, а особливо помагають при болючих і неправильних періодах. Безпечні, певні і нешкідливі. Зладжені після рецепти одного старого Европейського Лїкаря. Цїна $2.00.

EUREKA CHEMICAL CO.,
Dep. 40, HOBOKEN, N. J.

## DOCTOR MULLIN

Знаменитий спеціяліст, який в протягу своєї 36-лїтної практики привернув тисячі хорих людий до здоровля. Нема ріжниції на яку недугу хоруєте. Лічить всякі недуги. Старий доктор закликує до себе всїх тих, котрі завелись деинде. В богато безнадійних случаях, які курувались у инших—зістали цїлковито викуровані. Найлучший знавець всїх недуг. Оплата мала, баданя даром, Години принять: від 9. рано до 8. веечр, в неділї від 10 до 2.

411 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.
Напротив почти. 77-89

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА
## ДЛЯ ПОЛОВО ОСЛАБЛЕНИХ МУЩИН.

Потребуєте післати нам тільки 50 цнт.

Ослаблені полово мущини, як також і нервові, вилїчуть ся зовсїм і раз на все через ужитє средства „НОВО". Є се, так сказати-б, чудове средство, яке вилїчило вже тисячі хорих полово мущин. Наколи ви є полово хорі, наколи докучає Вам нервове зіслабленє, коли утратилисьте мужеську силу, коли маєте мелянхолію, зимні руки і ноги, біль голови, затвердженє, діспепсію, хоробу нирок або проводу мочового, неприємні сни, страх показати ся перед людьми, як то инші роблять, вилїчите ся при помочи средства „НОВО". Средство се зробить Вас в коротнім часї сильними, здоровими і щасливими, так що будете могли уживати всїх приємностий житя. Щоби Вас о тім переконати, що „НОВО" средство справді се зробить, вишлемо Вам ДАРОМ запас сего средства, що вистарчить на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і назвиско, як також 50 цнт. в почтових марках або в готівці, на оплаченє пересилки і спакованя. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пачка на пробу, але цїлковитий запас, що вистарчить на 15 днів і який дуже часто спричинює цїлковите вилїченє. Оферта та є важна тільки на ограничений час. Напишіть проте до нас безпроволочно і спімніть, в якій часописи читалисьте се оголошене, а ми вишлемо Вам сейчас висше наведене средство. 91c—

NOVO COMPANY,
Dept. 23, Box 4000
Philadelphia, Pa.

## ПОТРЕБА 16 до 18-лїтного хлопця до друкарнї.

Початкова платня $6.00. Голоситись сейчас на адресу:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВІД РЯДУ ЛІТ МНОГО УКРАЇНЦІВ З РОБІТНИЧОЇ КЛЯСИ, ПРИХОДИТЬ ДО МОГО ПРИВАТНОГО ОФІСУ.

ДЛЯ МУЩИН Лише

Я Є СПЕЦІЯЛЇСТ ВІД
## ВСІХ СЕКРЕТНИХ НЕДУГ
початкових і застарілих.

Не зволїкайте! Лїкарська опіка в офісї Д-ра Брайна в умірковaній цїнї.

Приладжую сам ліки. 64—

Прийдіть до Д-ра Брайна вперед і заощадїть собі час, гроші і болї.

МАЮ 30-ЛЇТНУ ПРАКТИКУ.

„Практика творить досконалість".

ЛИШЕ ДЛЯ МУЩИН. При першій візиті старий ДР. БРАЙН може сказати Вам як можна вилїчити Вас в можливо найкоротшім часї і за яку цїну. В нашім офісї говоримо Вашою мовою.

**Dr. BRYAN, 333 E. 17 St., New York City**

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 9. рано до 1. попол.

ПОЗІР! ПОЗІР!

## $6.25 АПАРАТ ДО ФОТОҐРАФОВАНЯ $6.25

TAKES AND MAKES Finished Pictures Instantly!

КОЖДИЙ З ВАС ФОТОҐРАФ за помочию сего нововинайденого апарату до знимaня фотоґрафій. Кождий і кожда з вас може фотоґрафувати. Се є новий патент апарату. В одній секунді відберете фотоґрафію, а за дві мінути вона є вже готова. Се є так докладно зроблене, що навіть мала дитина може сим оперувати. Досьвіду ані науки не потрібно. Ми вам ґварантуємо, що коли отримаєте апарат, то сейчас зможете фотоґрафувати. Всякі поученя висилаємо враз з апаратом і 16 фільмів цїлком даром. Звичайна цїна апарату є $10.00. Наша цїна є всего $6.25. Готівки згори не жадаємо, лиш подайте своє точну адресу і вложіть до листа 25 цнт. марками на пересилку, а $6.00 зложите аж по отриманю апарату. Спішіть ся з замовленєм аби опісля не було запізно. Адресуйте: UNIVERSAL SALES CO., 937 N. Winchester Ave., Chicago, Ill.

# ЕДІСОН
ПАТЕНТ КО.,

Інкорп., котра зголошує до правних властий всїлякі ВИНАХОДИ до ОПАТЕНТОВАНЯ, ПОВІДОМЛЯЄ ВСЇХ ВИНАХІДНИКІВ, ЩО ТУТЕШНИЙ РЯД ПОШУКУЄ ВОЄННІ ВИНАХОДИ для ужитку на суші і мори. Спосібність має кождий і не мусить бути ситизеном. Всякі винаходи воєнні можуть бути через нас предложені РЯДОВИ до провіреня або ЗАКУПНА. Пишіть до нас по українськи і жадайте БЕЗПЛАТНУ лїсту ВОЄННИХ ВИНАХОДІВ 70c—

**EDISON PATENT CO. Inc.,**
256 BROADWAY, NEW YORK [SV.]

З фірмами тої самої назви не маємо нїчого спільного.

## $6.75 Куку! Куку!

Сей найгарнїйший і найпрактичнїйший годинник є вартости $15.00 а ми через сей місяць продаємо по фабричній цїнї всего за $6.75. Пригляньте ся сему годинникови, що то за окраса і приємність для кождого дому. Сей годинник кукає кожду годину тільки разів кілько показує годин. Як є друга година, то кукає 2 рази, а як є 12 година, то кукає 12 разів. Також кукає кождої пів години. Зазуля виходить з дверцят і кукає так, що аж душа радує ся, а кождий собі нагадує, що се в старім краю. Машинерія є у нїм дуже сильна і ґварантована. Верхня обробa є дуже гарна, з найлїпшого дерева. Є він викінчений артистично і нїколи не тратить своєї краси. Він має дві ваги і пендель. Отже коли хочете мати у своїм домі приємність, то купіть собі сей годинник по зниженій цїнї а ми ґварантуємо, що такий годинник може служити Вам найменьше 25 лїт. Не треба вам хвалити, бо ми хвальби не продаємо, тільки товар. Ви добре самі знаєте, що в краю є такі годинники, котрі ходять по 50 лїт. Отже коли хочете, то зараз ордеруйте, бо пізнїйше вони будуть два рази дорожші. Ся оферта є добра лише через один місяць. Згори гроший від Вас не жадаємо, тільки витнїть се оголошенє і вложіть до листа 75 цнт. марками, а решту $6.00 зложите тодї, як листар доручить Вам. Пересилку оплачуємо самі. Замовленя висилайте на адресу: 81c—

AMERICAN SALES CO., 1926 Huron St., near Robey, Dep. 126, Chicago, Ill.

## НОВІСТЬ!

ПРАВДИВИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ КРЕМ ДЛЯ КРАСОТИ ЛИЦЯ. 35c—

Молочне мило і лїкарство для очищеня крови. Се є найлїпший лїк проти сонїчного опаленя, веснянок, угрей, жовтих плям, прищів, зморщок, віспових знаків, лишаїв і трісканя скіри.

Найлїпше средство для очищеня і украшеня тїла, відмолоджуюче вигляд чоловіка. Цїна Крему і мила 75 цнт. Лїкарство $1.50, разом $2.25.

Висилаємо почтою по одержаню належитости марками або моні-ордером. До Канади 25 ц. дорожше.

**SCHECHTER & CO.,**
125 Orchard St., Dep. 15, New York, N. Y.

## Знамените Мило.

Мило до митя рук, лиця і при купели мусить містити в собі слїдуючі прикмети: Мусить бути чисте, кураційне, антісептичне і не подражнююче.

## SEVERA'S MEDICATED SKIN SOAP

(Севери Кураційно Скірне Мило)

Містить в собі всї ті вимоги. Воно є улюблене для дїтий а приятелем для материй. Богато родин уживає його кождого дня. Цїна 25 центів.

**SEVERA'S ANTISEPSOL**
(АНТІСЕПСОЛЬ СЕВЕРА)

є антісептичним розчином для внїшного і зовнїшного ужитку. Його належить уживати кождого дня для полоканя губи, горла і патираня. Цїна 25 центів.

**SEVERA'S FOOT POWDER**
(СЕВЕРА ПОРОШОК НА НОГИ)

є звісний і поручуваний як антісептичне средство проти неприємного запаху, поченя, свербленя, ослабленя ніг, як і для зміцненя ніг. Цїна 25 цнт.

Кромі сих є ще у нас иньші медицини і тоалєтові річи, вироблювані і продавані під торговельною маркою "Севери". Допоминайтесь в аптиках лише Севери виробів. Їх всюди дістанете. Коли неможливо їх там дістати, пишіть прямо до

W. F. SEVERA Co., Cedar Rapids, Iowa.

# ВАЖНЕ!!!

ДЛЯ МУЗИКАЛЬНОЇ І СПІВОЛЮБИВОЇ ПУБЛИКИ.

Повідомляємо усїх музикальних людий, що в Українській Книгарни можна набути слїдуючі твори музичні:

1) ВЕЛИКИЙ ПІДРУЧНИК ШКОЛА НА СКРИПКУ, самоучитель, з всякими потрібними вказівками для початкуючих. Цїна враз з пересилкою ........$1.20

2) ПІДРУЧНИК ШКОЛА НОТ ДО САМОУЧЕНЯ СПІВУ. Друге виданє з доданєм многих гарних українських пісень. Цїна .......................75 цнт.

3) „ГЛУБОКИМ СНОМ", брум-хор мішаний і сольо сопранове. Цїна 75 цнт.

4) „НЕ ЧУЖОГО МИ БАЖАЄМ", музика Вербицького, слова Шашкевича, дует для тенора і барітона, з акомп. пяна. Цїна .......................75 цнт.

5) „ГАМАЛІЯ", муз. Біликовського, на хор мужеський і сольо тенорове і барітон, з додатком брошури з декламацією і акомп. пяна. Цїна ........$1.25

6) ТРЕТИЙ АЛЬБОМ найдобірнїйших укр. пісень на мішаний і мужеський хор і для сольового співу. Цїна......75 цнт.

7) „ЗАВІЩАНЄ", моїм Землякам на Українї, Т. Шевченка, муз. Вербицького. басове або барітонове сольо в супроводї подвійного хору з акомп. пяна. Цїна .......................75 цнт.

8) „ДЕ ТИ БРОДИШ МОЯ ДОЛЕ", дует для тенора або сопрана і барітона з акомп. пяна. Цїна ..........25 цнт.

9) „ЗІЙШЛИСЬ, ПОБРАЛИСЬ", муз. Лисенка, слова Т. Шевченка, дует на сопран і тенор. Цїна ............30 цнт.

10) „НЕ ПЛАКАТИ НАМ", музика Кишакевича, гимн, на хор мішаний, з яком. пяна. Цїна ....................35 цнт.

11) „ДНІПРО РЕВЕ", муз. Д. Січинського, на мішаний хор, з акомп. пяна. Цїна .......................75 цнт.

12) „ЛЮБЛЮ ДИВИТИСЬ", муз. Нижанковського, дует для тенора і барітона. Цїна ....................50 цнт.

13) „ЯК БИ МЕНЇ МАМО НАМИСТО", муз. Лисенка, слова Шевченка, на сопран або тенор, з акомп. пяна. Цїна ............................35 цнт.

14) „КАРІ ОЧИ", муз. Д. Бонковського, слова Т. Шевченка, на сопран або тенор, з якомп. пяна. Цїна ....25 цнт.

Всї замовленя просить ся посилати на таку адресу:

UKRAINIAN BOOK STORE, 34 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

Вже вийшла з друку дуже весела оперета в 3-ох діях

## ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

написав
Антоній Ів. Нагорянський.

Ся книжка надаєть ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 4 женщин і 8 мущин. — Цїна за прим. 25 цнт., за 12 примірників $.2.25.

Замовленя і гроші посилайте до:

„SVOBODA",
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

Вже вийшла з друку народна драма зі співами в V. діях

## ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦЇ.

Ся книжка надає ся вповнї для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 8 женщин і 7 мущин. — Цїна за примірник 30 цнт., за 15 примірників $3.35.

Замовленя і гроші посилайте до:

„SVOBODA",
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

$3.00 ДЕНТИСТ (зі Львова) **DR. EMIL EICHEL** 49½—1st Ave. (cor. 3rd St.) New York, N. Y.

Виробляє зуби з золота 22-каратового, які виглядають як Ваші власні, пльомбує зіпсовані зуби і вириває зовсїм без болю. Робота чиста і ґарантована а так дешево, що оплатить ся Вам і здалека приїхати. Години офісові від 10. рано до 9. вечером (крім пятниці), в неділю від 10. рано до 2. попол.

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Dr. SPILLINGER

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє баданє.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя якихнебудь ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних прирядів. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операції, можна нині вилічитись цілком ліпше тимсамим способом без ужитя ножа.

Маю в посіданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і збадати зхорілі внутренности людського тіла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного сьвітла в тіло і забити ними заразливі бакцилї, які є причиною всіх недуг і людських недомагань. Той спосіб лїченя є не тільки нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилїчимого, не піднимаюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, старанось вилїчити в як найкоротшім часї. ГОДИНИ офісові в понедїлки, середи, пятниці і суботи від годинп 9-ої рано до 12-ої в полудне. У вівторки і четверги від 9-ої рано до 8-ої вечером. В неділї від 9-ої рано до 11-ої перед полуднем.

DR. J. SPILLINGER,
153 E. 18th St., New York City.
близько стації елевейтру 3-ої евенї і субвею.



НАЙНОВІЙША КНИГА.
всякого знаня чорної і білої магії і всякі тайни, які Ви бажали перше пізнати. Даємо се все даром, а пришліть лише кілька марок на пересилку. Адреса:
AFRICAN NOVELTY SUPPLY CO., Dept. 24, 84че88
312 East 14th St., New York, N. Y.



УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН
СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.
При лїченю уживає електричних машин X-RAY. 79-
Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.



SANTAL CAPSULES MIDY
МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ
Кожда галка має напись з MIDY
Уникайте підробів



ДАРОМ! Кождий дістане катальог найгарнійших річий і ще нечуваних — даром, — хто надішле нам свою адресу і залучить 4 цнт. марку на оплату пересилки. 75-87
GLOBE NOVELTY CO.,
Box 41, Sta. D., New York City.



ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю

поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСІЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 40—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісї або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.



ПОТРЕБА
МАЙНЕРІВ — ВИТЯГАЧІВ КОКСУ — ЛЄБРІВ
МАЙНЕРИ зарабляють денно від $5.00 до $8.00; ВИТЯГАЧІ КОКСУ зарабляють денно $4.00; ЛЄБРИ від $3.25 до $3.50.
Голосіть ся до одного з наших 60 плейсів в поблизу
Latrobe, Mount Pleasant, SCOTTDALE, Connelsville, Uniontown, Fairchance and Masontown, Pennsylvania. 64c36
H. C. FRICK COKE COMPANY


# Шевченко а Хмельницький.

—o—

Було якесь трагічне непорозуминє у тім, як відносив ся Шевченко до найбільшого гетьмана України. Він, що з такою інтуіцією малював житє Запорожа й цілої України, що навчив нас цінити минувшину, для Богдана Хмельницького мав тільки слова докору, зневаги.

Ой, Богдане, Богданочку!
Як би була знала,
У колисці задушилаб,
Під серцем приспала...
(„Розрита могила").

Оттак-то, Богдане!
Запапастив-еси вбогу
Сироту Вкраїну...
(„Суботів").

Амінь тобі, великий муже!
Великий, славний, та не дуже!
Як би ти на сьвіт не родивсь,
Або в колисці задушивсь...
(„Як би то ти, Богдане").

Тимчасом Хмельницький поповнив сей малий блуд, що перед ним поповнювано вже численні рази. Усі наші народні провідники з козацької доби перед самоволею Польщі заєдно шукали помочи в Московщині, бо ніде инде й знайти не могли. Михайло Глинський, Косинський, Сагайдачний, Йов Борецький, — вони всі стояли в зносинах з північними царями і чекали відтам помочи фінансової і політичної, визволеня з польської неволї, що для них була „гірша від поганської". Але Москва давала тільки невеликі грошеві підмоги — обітниці. Хмельницькому вперше удало ся здобути собі і мілїтарну поміч з Москви. В тодішних обставинах се був незвичайно політичний сукцес, бож козацька република знаходила ся тоді на краю занепаду. Одинокі союзники, Татари, зрадою погіршували положенє України, а ворожої польської сили не могли побідити злучені українські ряди. Ніхто не міг думати, що московське панованє буде для України гірше від польського, бож Москва з симпатією відносила ся до української боротьби за віру; коли прийшло ся вибирати між королем польським, ханом татарським і православним царем, — а вибирати було треба — цар мусів стояти на першім місци...

А коли навіть гетьман провинив ся своєю необережностю, що робив Москві занадто великі уступки і не обезпечив України перед московським поневоленєм, то свою вину змазав він в останних хвилях свого житя.

Безконечні царські насильства, грабежі на границях, шкоди від царських залог по містах, проби воєвод захопити адміністрацію в свої руки, нетакт послів — все те обурювало до глубини козаків і від початку творила ся партія неприхильна Москві. До остаточної крізи прийшло, коли 1656 року Москва заключила розєм з Польщею, — розєм грізний наслідками для козаччини, бо коли два вороги України подавали собі руки, могла знов прийти неволя. Козацькі посли, які були у Вильні підчас тих переговорів, вертали незвичайно огірчені до дому. В присутности гетьмана, писаря і полковника вони мали здати реляцію з переговорів. Але коли Хмельницький поставив їм питанє, на яких точках заключено договір і як відносили ся Поляки до царських послів, козаки з плачем кинули ся до ніг гетьмана і зі сльозами стали говорити: „Нині Запорожське Військо на Україні загибло і помочи не має ні звідки — куди голови свої звернути? На яких умовах царські посли заключили договір з польськими комісарами, про се нам нічого не відомо; не тільки царські посли про ніщо з нами не радили ся і до польського шатра не пустили, але навіть до польських шатер задалеко не пускали, так, як псів, до церкви Божої. А Ляхи нам певно під присягою говорили, що царські посли з польськими комісарами на комісії зробили згоду по договорі Поляновських і що запорожське війско з усею Україною має бути піддане королївській державі. А як запорожське війско і вся Україна не схоче бути під владою Ляхів, цар поможе Ляхам своїм війском бити запорожське війско". Полковники були збентежені сею вісткою і не могли зрозуміти, як се так стало ся.

А гетьман Богдан Хмельницький як божевільний, що з ума зійшов, крикнув і сказав: „Вже ви, діти тим не журіть ума зійшов, крикнув і сказав: „Вже ви, діти, тим не журіть ся! Я знаю, що зробити; треба відступити від руки царя; — під християнським царем, але хоч і під бісурманським!" І запалив ся страшно гетьман, так, що не міг його здержати Виговський; радив він в чотири очи засягнути певнійших вістий, як се стало ся; але гетьман просто відказав, що ніяк далї не можна бути під царем за таке немилосердє.

Скликано раду і старшина з радостию приняла думку про боротьбу з Москвою; всі полковники, сотники, осаули взаїмно складали собі присягу, що додержать віри до кінця. Гетьман проголосив мобілїзацію. А рівночасно дипльоматія Хмельницького почала заходи, щоби уложити широкий союз проти Польщі і Москви. Семигород, Волощина, Туреччина, Швеція мали помогти Україні в новій боротьбі за визволенє. На жаль, прийшла хороба і смерть Хмельницького і великому гетьманови не вдало ся докінчити своїх намірів. Повстанє проти Москви підняв наслідник і вихованець волї Богдана, Виговський.

Шевченко не знав про сі визвольні пляни — певно инакше осудив би тоді діяльність Хмельницького.

Але є у Шевченка ще другий Хмельницький, — той могутний гетьман, на якого чекають чужоземні посли на відомій офорті з „Живописної України" — Хмельницький в повній славі великих діл, — такий Хмельницький, якого нині знаємо і почитаємо. Шевченкови-маляреви була дорога память гетьмана. Він приготовляв ще инші малюнки з житя Богдана: „Хмельницький перед ханом". Смерть Хмельницького"; він з пієтизмом оглядав Богданові огороди, рисував церкву і дім гетьмана, оглядав Чигирин, Суботів і Переяслав. Щось у глубині душі лучило великого поета з великим гетьманом... І може деколи Тарасови його різкий осуд над Хмельницьким видавав ся не зовсім справедливим... Немов покутою сього були слова:

Мир души твоїй, Богдане,
Не так воно стало...

Др. І. Крипякевич.


ПОТРЕБА МАЙНЕРІВ.
8 годин денної праці. НАЙВИСША ПЛАТНЯ. Гарні мешканя. ЗНАЧНЕ ЧИСЛО ДОМІВ З НАЙНОВІЙШИМИ УРЯДЖЕНЯМИ, малий рент, гарний кусень огорода.
Добрі відносини робітничі. РОБОТА РЕҐУЛЯРНА.
Доїзджаючим робітникам звертаєсь кошти їзди $1.00 тижнево за предложенєм посьвідок з купна тикетів.
Майни находять ся при зелїзничім і стріткаровім шляху. ЛЕГКО ДІСТАТИСЬ ДО МІСТ. 82св95
Голосіть ся особисто або пищіть по близші інформації.
HUTCHINSON COAL COMPANY,
FAIRMONT, W. VA.



Elias Rosenthal АДВОКАТ.
ЗВІСНИЙ УКРАЇНЦЯМ В АМЕРИЦІ
302 Broadway, 13th floor NEW YORK, N. Y.
Практикує понад 25 літ в тутешних судах і переправаджує всякі справи з успіхом.



ВИНАХОДИ ПРИНОСЯТЬ БОГАТСТВО
Ми, як принимаємо до опатентованя винахід, то даємо контракт на письмі, в котрім РУЧИМО за осягненє патенту, або звертаємо нашу адвокатську належитість.
Провірюванє, чи винахід надає ся до опатентованя полагоджуємо цілком БЕЗПЛАТНО. Пишіть ще нині по УКРАЇНСЬКИ на понизшу адресу по всякі поради і поясненя, як і книжочку в УКРАЇНСЬКІЙ мові, конечно потрібну для кождого винахідника, котру висилаємо на жаданє кождому ДАРОМ. 77-89
R. MORGAN ELLIOTT & CO.
патентові адвокати
717 Woodward Bldg. Washington, D. C.



ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.
Доктор Васерман, який лічить успішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нерок. РЕВМАТИЗМ, СЕКРЕТНІ НЕДУГИ І ВСІ ХОРОБИ КРОВИ І СКІРНІ ВИЛІЧИТЬ В ЯК НАЙКОРОТШІМ ЧАСІ ТАК, ЩО НЕ ПОТРЕБУЄТЕ ПЕРЕРИВАТИ СВОЄЇ РОБОТИ. ХОРОБУ МАТИЦІ ЛІЧИТЬ без ОПЕРАЦІЇ.
Його офіс має нову машинерію до баданя і лїченя хороби. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лікаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи нї, позаяк невилїчимої хороби він не береть лїчити. 17—
Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.
Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 2. поп. Голосіть ся особисто, або почтою на ліку. Можете говорити по українськи.



ВИДАВНИЦТВО „УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА БІБЛЇОТЕКА"
має великий вибір усяких укр. музич. творів.
Між иншими найновійшими творами находять ся отсі видання:

1) ВЕЛИКИЙ ПІДРУЧНИК ШКОЛА НА СКРИПКУ, самоучитель, з всякими потрібними вказівками для початкуючих. Ціна враз з пересилкою..........$1.25
2) ПІДРУЧНИК ШКОЛА НОТ ДО САМОУЧЕНЯ СПІВУ. Друге виданє з доданєм многих гарних українських пісень. Ціна ..........75 цнт.
3) „ГЛУБОКИМ СНОМ", брум-хор мішаний і сольо сопранове. Ціна 75 цнт.
4) „НЕ ЧУЖОГО МИ БАЖАЄМ", музика Вербицького, слова Шашкевича, дует для тенора і барітона, з акомп. пяна. Ціна ..........75 цнт.
5) „ГАМАЛІЯ", муз. Біликовського, на хор мужеський і сольо тенорове і барітон, з додатком брошурки з декламацією і акомп. пяна. Ціна..........$1.25
6) ТРЕТИЙ АЛЬБОМ найдобірнійших укр. пісень на мішаний і мужеський хор і для сольового співу. Ціна......75 цнт.
7) „ЗАВІЩАНЄ" моїм Землякам на Україні, Т. Шевченка, муз. Вербицького, басове або барітонове сольо в супроводі подвійного хору з акомп. пяна. Ціна ..........75 цнт.
8) „ДЕ ТИ БРОДИШ МОЯ ДОЛЕ", дует для тенора або сопрана і барітона з акомп. пяна. Ціна..........25 цнт.
9) „ЗІЙШЛИСЬ, ПОБРАЛИСЬ", муз. Лисенка, слова Т. Шевченка, дует на сопран і тенор. Ціна ..........30 цнт.
10) „НЕ ПЛАКАТИ НАМ", музика Кишакевича, гимн, на хор мішаний, з аком. пяна. Ціна ..........35 цнт.
11) „ДНІПРО РЕВЕ", муз. Д. Січинського, на мішаний хор, з акомп. пяна. Ціна ..........75 цнт.
12) „ЛЮБЛЮ ДИВИТИСЬ", муз. Нижанківського, дует для тенора і барітона. Ціна ..........50 цнт.
13) „ЯК БИ МЕНІ МАМО НАМИСТО", муз. Лисенка, слова Шевченка, на сопран або тенор, з акомп. пяна. Ціна ..........35 цнт.
14) „КАРІ ОЧИ", муз. Д. Бонковського, слова Т. Шевченка, на сопран або тенор, з акомп. пяна Ціна......25 цнт.
15) ОСІБНІ БРОШУРКИ з декламацією „Гамалія". Ціна ..........10 цнт.

Всї повисші видання як і много других, находячих ся в моїм катальоґу видань, можна набувати у всїх українських книгарнях і складах музичних творів в Злучених Державах і Канаді, або прямо в моїм головним складі.
Видавництво „Українська Музична Бібліотека", 82с—
Т. Е. СМОЛИНСЬКОГО.
Адреса:
H. E. SMOLEN,
53 Lenox Ave., New York, N. Y.
ПРИ ЖАДАНЮ КАТАЛЬОҐА ПРОСИМО НАДІСЛАТИ 2-ЦНТ. МАКУ.
Ручить ся за точність і совісне полагодженє всяких замовлень.



ПЛАТІТЬ ЯК ВАС ВИЛІЧАТЬ.
НЕДУГИ МУЩИН. Наша метода є одною з найліпших в сьвіті. Ми се знаємо, як і наші пацієнти. Прийдіть до нас без згляду чи Ваша недуга є застаріла чи тяжка. Гемороїди усуваємо без операції і болю. Ревматизм, затроєнє крови, фізичне обезсиленє і всї другі недуги мущин вилічуємо в короткім часї і по можливо найприступнійших цінах. Подумайте о сім, що ані доляра не треба вперед платити, поки не зістанете вилічені. Години урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В неділї від 10. до 1 (Близько 75-ої улиці). 35—
HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.



СРЕДСТВО НА ПОРІСТ ВОЛОСЯ.
ПЕРЕД УЖИТЄМ — ЧЕТВЕРТИЙ ТИЖДЕНЬ — ШЕСТИЙ ТИЖДЕНЬ
УСПІШНЕ І ПРИРОДНЕ ЛІЧЕНЄ ЗОВСІМ ДАРОМ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ, ОБОХ ПОЛІВ.
Чи Вам випадає волосє? — Чи Вам волосє сивіє завчасно? — Чи воно є тверде і липкє? — Чи маєте порхлї або сверблєнє скіри на голові? — Чи Ви є лисі або лисієте?
Коли долягають Вам побіч вимінені терпіня, не занедбуйте їх, а сейчас усуньте. Зволїканє є небезпекою. Жадайте нашу ілюстровану книжку: „Кілька фактів про плеканє волося" (написану визнанним европейським спеціялїстом).
Хочемо переконати Вас, на наше ризико, що метода Кальвакури є найуспішнійшою в повисше вимінених долегливостях. Ми вишлемо Вам долярову пачку „Кальвакури" № 1 враз з книжочкою кождому, хто пришле свою адресу і залучить 10 цнт. на кошти пересилки. 136с—
Виріжте понизший купон і вишліть ще нині в листі до: Union Laboratory Box 501, Union, N. Y.
UNION LABORATORY, BOX 501, UNION, N. Y.
Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу присłати менї сейчас Вашу „Кальвакуру" № 1 за $1.00 і Вашу книжку.



Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)
DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досьвіду у лїченю недуг приватних мущин і женщин. Лічить: затроєнє крови, уплави, неміч у мущин, всякі уплави мочового приводу, лишеї, викиди скірні, сверблячку, шкрофули, недуги міхура і инші, походячі з нечистоти крови або блудів молодости. Голосіть ся особисто, почтою не ліку. 4—
Години принятя: від 9-ої рано до 8-ої веч. В неділї до 2-ої.



Читайте українські книжки і газети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".



ХОЧЕТЕ БУТИ БОГАТИМИ?
Пришліть 10 центів, а вишлемо Вам пачку імітаційних банкнотів і катальоґ чудових новостий. Адресуйте: 80чс97
PRACTICAL SALES CO., Dept. 8,
708 N. May St., Chicago, Ill.



ХОРІ ЛЮДИ!
Чи не стратили Ви терпеливости завдяки вашій недузі.
З дня на день з року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я уже вилїчив та скільки хорим я уприємнив житє. Коли Вам житє надоїло задля пробуваня ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь есйчас звернутись до
Dr. LEONARD LANDES
Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 літ з добрим успіхом всї недуги, як: ослабленє, затроєнє крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—128—
Недуги полові і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лікар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Розслїджую також моч хемічно. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всїм
Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.
Години принять: від 10. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 1. пополудни.
DR LANDES
140 EAST 22 ST, N. Y.



ОХОРОННА МАРКА TRADE MARK ChoEc
ХОЕЦ — Одиноке певне і ґарантоване лікарство на тайну мужеську слабість, різачку. Воно лїчить зовсїм певно і скоро всякі роди тої недуги, без виїмку, так нові случаї як і застарілі. Напишіть менї в листі як довго вже терпите на ту недугу. Кореспонденцію тримаєсь в тайнї. 77-89
P. CHOVANECZ,
636 Maple Ave., Johnstown, Pa.



МОЖЕТЕ БУТИ ВИЛЇЧЕНІ
КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ
Я МАЮ ЗНАМЕНИТІ АПАРАТИ ДЛЯ ЛЇЧЕНЯ ВСЯКИХ НЕДУГ
ЛУЧОВІ [X-RAY] РОЗСЛІДИ НЕДУГ
Я Вам скажу, чи Ви дійсно можете бути вилїчені,
Я Вам скажу отверто рід Вашої недуги, без здогадів,
Я послугуюсь лише найновійшими науковими методами і винаходами,
Я маю свій власний відділ з медицинами і лябораторію.
Я уживаю лише правдивий Нео-Сальварсен, 914 і 606.
Я лїчу, підчас коли другі завели Вас. 77-89
Ви здивуєтесь, коли побачите як скоро Ви можете бути вилїчені. Я є спеціяліст з довголітною практикою і знаю, що для Вас треба зробити.
ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ЯК МУЩИН ТАК ЖЕНЩИН ЛІЧУ УСПІШНО.
Відвідини і порада даром.
Години офісові: Щодня від 9. рано до 8. веч. В неділю від 10 веч. до 1.
PROF. DOCTOR SLOAN
СПЕЦІЯЛІСТ
408 SIXTH AVENUE
PITTSBURGH, PA.
Cor. Smithfield St.



ПЕРСТІНЬ В ПАМЯТЬ ВАШИХ УРОДИН.
ДАРОМ! ДАРОМ!
Подайте нам лише місяць і день, коли Ви родились і міру Вашого пальця а ми пішлемо Вам голд-філд перстінь для уродин ЗОВСІМ ДАРОМ. Ми жадаємо лише від Вас, щоби Ви самі помогли продати нашу дуже гарну і вповні ҐАРАНТОВАНУ ПОЗОЛОЧУВАНУ БРАНСОЛЄТКУ. Ся найновійшого моделю брансолєтка є модною і Ви чи Ваша наречена буде втішно її носити. Ваші приятелї будуть Вам завидувати, коли у Вас її побачуть. Сю гарну $5.00 брансолєтку ми приневолені продавати з причини війни лише за $2.75. Будьте перші з тих, що куплять, доки товару стане. Висилайте готівку або моні-ордер до: 80—
PAN AMERICAN SALESU-S CO., Sun Building, New York, N. Y.



ВИ ПОВИННІ МАТИ ГАРНЕ І ЗДОРОВЕ ВОЛОСЄ. Уживайте Karatol Stimulus Tonic, який запобігає випаданю волося, усуває порхлї, сверблєнє шкіри на голові і причиняєсь до пороcту гарного і здорового волося. Karatol Stimulus Tonic є найліпшим средством до волося для мущин і женщин.
Спеціяльна оферта: Одна фляшка $1.00, 4 фляшки $3.00.
Висилайте замовленя і гроші до: 75—87
Karatol Laboratories, Dept. 622,
BOX 1076, BINGHAMPTON, N. Y.



Недужі мущини і женщини
ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!
З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.
ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ ЇЇ МОЖНА НАЙТИ.
І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.
PROFESSOR Dr. ALDEN,
717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.
Години урядові: від 9-тої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6-тої до 8-мої. В неділї від 10-тої рано до 2-ої попол.
ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасьте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіня і усунуть всякі непевности.
Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне урядженє. Все тут як найліпше для недужих людий.
Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне застосованє найновійших научних метод.
Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.
ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ
на ослабленє нервів, болї в крижах, втрату памяти, битє серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблєнє, болї голови, дрощі, привиди, ослабленє членів тіла; боляки, скірні викиди, катар, пече Вас горло, болї жолудка і в крижах, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, прищі? Сї як і другі недуги є першою проявою яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.
Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я поможу Вам в скорім часї. Я лїчу саму причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, що порада є зовсїм безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лікарської. Зволїканє є небезпечне. 77-89
Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.